

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ปริญญานิพนธ์

ของ

ภุริสา ปราบริปู

๑๓ ต.ค. ๒๕๓๖

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

เมษายน ๒๕๓๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา คีระสุวรรณ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา คีระสุวรรณ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด หาสิตะพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัฏฯ
ติยะสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ ประธานและกรรมการที่ปรึกษา
ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง
ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด ทาลิตะพันธุ์ ซึ่งเป็น
กรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกรมการศาสนา ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา และทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือ ชี้แนะ และ
สนับสนุน ตลอดจนให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอมอบความดีทั้งหมดแด่คุณพ่อเหรียญ คุณแม่นภา ปราบริปู ผู้ให้กำเนิด ให้ความรัก
ความเมตตา ความอบอุ่น และให้ทุกอย่างแก่ลูกจนลูกเป็นคนดีมีคุณภาพ และเป็นคนดีของสังคม

สุดท้ายขอมอบความดี ความงาม ความรัก ความอบอุ่น แด่น้อง ๆ และหลาน ๆ
ที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ภริสา ปราบริปู

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความเป็นมาของการศึกษาพระปริยัติธรรม	7
ประวัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	8
หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	10
การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	11
ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	18
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย	60
วิธีดำเนินการวิจัย	60
เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การอภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	26
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	28
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานบุคคลของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	32
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานธุรการ และการเงินโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะ ของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	35
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงาน อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	37
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานกิจการ นักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะ ของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	40
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงาน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยจำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน	43

✓ 8	ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	47
9	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานวิชาการ	48
10	ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	49
✓ 11	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานบุคคล	50
12	ค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของปัญหา การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	51
13	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน	52
14	ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุ ของปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	53
15	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	54
16	ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุ ของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	56
17	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	57

18	ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุ ของปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	58
✓ 19	ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	59

ภูมิหลัง

การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นการศึกษาหลักสำหรับพระภิกษุ สามเณร หรือเป็นศาสนศึกษาที่จะดำรงพระพุทธศาสนาให้วัฒนาสถาพรสืบไป แบ่งออกเป็น 3 แผนก คือ การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี และการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์. 2526 : 106)

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ (พระราชมุนี. 2521 : 355) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยเทียบกับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่ภาวะของพระภิกษุ สามเณร ที่จะศึกษาได้ โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นวิชาที่จำเป็นแก่งานของพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวินัยพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาบาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา (กมล รอดคล้าย. 2532 : 26 - 27) อันเป็นพื้นฐานการประพฤติปฏิบัติธรรมวินัย ตามควรแก่ฐานะรูปและความสนใจ เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนให้จบในตัวเองได้ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ มุ่งส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร มีบุคลิกภาพและอาจารย์วัด อันสมควรแก่สมณเพศ และเปิดโอกาสให้พระภิกษุ สามเณรค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดเฉพาะตน และช่วยให้พระภิกษุ สามเณรมีความรู้ทางคดียุติธรรม และศีลธรรม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ตามควรแก่สมณวิสัย โดยไม่ขัดต่อวินัยสงฆ์ได้ (กรมวิชาการ. 2524 : 1) รวมทั้งเพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุ สามเณร เมื่อเรียนจบแต่ละชั้นย่อมได้ความรู้ เป็นเครื่องบริหารรักษาตนขณะบวชอยู่ เมื่อลาสิกขาออกไปย่อมมีความรู้พอควรแก่อัตภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมฆราวาส และหากมุ่งหมายจะเรียนให้สูงขึ้นไปในระดับอุดมศึกษาก็ย่อมได้ (กองศาสนศึกษา. 2527 : 142) โดยมีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ที่เรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ หลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย ทั้งสองโดยตรง (กมล รอดคล้าย, 2532 : 27)

การดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีลักษณะการบริหารโดย มีสภาการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นองค์กรหลักที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยตรง ส่วนการบริหารโรงเรียนให้อยู่ในการปกครองของคณะสงฆ์ เช่น ให้เจ้าคณะจังหวัดมีหน้าที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในระดับจังหวัด และเจ้าคณะอำเภอมีหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในระดับอำเภอ โดยมีเจ้าอาวาสเป็น เจ้าสำนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในแต่ละวัด

ปัจจุบันการศึกษาประเภทนี้ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาโดยลำดับ มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากระจายอยู่ตามจังหวัดทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2533 มีโรงเรียน 104 โรงเรียน มีครูสอน จำนวน 2,118 รูป หรือคน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 24,271 รูป (กรมการศาสนา, 2533 : 15) โดยมีศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอทำหน้าที่ในเรื่องการเร่งรัด กำกับ ติดตามประเมินผล และประสานงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (กองการเจ้าหน้าที่, 2533 : 17)

อย่างไรก็ดี การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีปัญหาหลายประการ เช่น ผู้บริหารโรงเรียนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารการศึกษา ผู้สอนไม่เพียงพอและขาดความรู้ความชำนาญใน ด้านการสอน การผลิตสื่อ การใช้สื่อ และการวัดผลประเมินผล การบริหารงานธุรการและการเงินมีความล่าช้าในการจัดทำ การรับ การส่ง ความไม่เป็นระเบียบในการจัดเก็บรักษาและทำลายเอกสารการไม่ปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการ การจัดทำข้อมูลยังไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เป็นต้น

จากหลักการและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้เพื่อให้เห็น

สภาพปัญหาที่แท้จริงในการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้ อาจจะนำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- 1.1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาและการบริหารงานแต่ละด้านของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นข้อมูลให้ทางกรมสามัญฯ และกระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ให้มีคุณภาพอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากัลังคนและชุมชนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในงาน 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากทั่วประเทศ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลจากกลุ่มประชากร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง หลายวิธีดังนี้

2.2.1 ผู้บริหาร จำนวน 83 รูป ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2.2.2 ผู้สอน จำนวน 249 รูป ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2.2.3 ผู้เรียน จำนวน 415 รูป ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและสาเหตุการบริหารงาน 6 ด้าน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง สถาบันที่วัดจัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินของมูลนิธิทางพุทธศาสนา โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยความเห็นชอบของคณะสงฆ์ที่ให้การศึกษแก่ พระภิกษุ สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 รับพระภิกษุ สามเณรที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสที่ปกครองดูแล ให้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

๘๐๒.๒ การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งในการวิจัยอนุโลมตาม ภาระงานการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา โดยจำแนกงานออกเป็น 6 งาน ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจการทุกชนิดในโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข การเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

2.2 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การคัดเลือกครูใหญ่เข้ามาทำการสอน การปฐมนิเทศ การอบรมครูประจำการ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลงานของครู

2.3 การบริหารงานธุรการและการเงิน หมายถึง งานที่ประกอบด้วย งานสารบรรณ งานทะเบียน งานสารสนเทศ งานการเงินและบัญชี

2.4 การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดัดแปลงอาคาร สถานที่ที่มีอยู่ให้ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เหมาะสม สะดวกสบายกับการเรียนของนักเรียน ตลอดจนครู คนงาน และผู้มาติดต่อให้ได้รับความสะดวกสบายตามสมควร

2.5 การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดการแนะแนว รวมทั้ง การปฐมนิเทศ การให้ความสะดวกและสวัสดิการแก่นักเรียน เช่น การจัดที่รับประทานอาหาร การจัดกิจกรรมนักเรียน การควบคุมความประพฤติของนักเรียน รวมทั้งการรักษาวินัย

2.6 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การเผยแพร่ พระพุทธศาสนาและข่าวสารต่าง ๆ ด้านหลักธรรมในพระพุทธศาสนาตลอดจนนโยบายและ จุดประสงค์ของโรงเรียนให้แก่ชุมชนทราบ และในขณะเดียวกันนั้นทางโรงเรียนก็จะได้ทราบ ความคิด ความต้องการของชุมชนอีกด้วย เพื่อจะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้สอดคล้อง กับความต้องการของทั้งสองฝ่าย

๘๐๓.๒ ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่อสภาพการดำเนินงานทำเป็นเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงาน 6 ด้าน ของโรงเรียน และการวิจัยนี้ศึกษา ทักษะของบุคคล 3 กลุ่ม ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ๑

3.1 ผู้บริหาร หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา มีวุฒิทางพระปริยัติธรรมไม่ต่ำกว่าชั้นเปรียญธรรม 4 ประโยค มีพรรษาพ้น 5 ไปแล้ว ทาหนักที่ครูใหญ่และต้องประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน

3.2 ผู้สอน หมายถึง พระภิกษุหรือคฤหัสถ์ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ที่ได้รับใบแต่งตั้งให้เป็นผู้สอนจากระบบการศาสนา ซึ่งในวิจัยนี้ศึกษาที่คณะจากผู้สอน 3 กลุ่ม คือ ผู้สอนวิชาพระปริยัติธรรมหมวดภาษาบาลี ผู้สอนวิชาพระปริยัติธรรมหมวดพระธรรมวินัย และผู้สอนวิชาสามัญศึกษา

3.3 ผู้เรียน หมายถึง พระภิกษุ สามเณร ที่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าอาวาสที่ปกครองดูแลให้เข้าศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.4.1 สาเหตุของปัญหา หมายถึง การศึกษาเหตุที่เป็นปัญหาในการบริหารงานแต่ละด้านของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในการวิจัยนี้ศึกษาได้โดยแบบสอบถามแบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องความเป็นมาของการศึกษาพระปริยัติธรรม ประวัติของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา งานการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งแต่ละหัวเรื่อง มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

ความเป็นมาของการศึกษาพระปริยัติธรรม

การศึกษาของสงฆ์ในสมัยพุทธกาล เมื่อบุคคลเข้ามาบวชในพุทธศาสนา มักได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีแล้วตามลัทธิศาสนาในสมัยนั้น เป็นต้นว่า เรียนจบไตรเพท หรือความรู้ 3 อย่าง ตามลัทธิดั้งเดิมของพราหมณ์ ได้แก่ ฤคเวท ยชุรเวท และสามเวท ซึ่งต่อมาได้เพิ่ม อาถรรพเวทอีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น การศึกษาของสงฆ์ในสมัยพระพุทธองค์ทรงมีพระชนม์ชีพ มี 2 ประการ คือ คัมภีระ เป็นการศึกษาพระธรรมวินัยอันเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และ วิปัสสนาธุระ ซึ่งเป็นการศึกษาพระกรรมฐานอันเป็นอุบายฝึกหัดจิตใจของคนให้สะอาดผ่องแผ้ว ปราศจากกิเลสทั้งมวล

ครั้นเมื่อพระพุทธศาสนาเผยแผร์เข้าสู่ประเทศไทย พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ตั้งแต่ ยุคลงสุโขทัยถึงปัจจุบัน ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นองค์อุปถัมภ์ ทรงมีศรัทธาอย่างแรงกล้าและทรง ส่งเสริมการเรียนรู้พระปริยัติธรรม บางพระองค์ทรงอุปสมบทในบวรพระพุทธศาสนาและทรง เชี่ยวชาญเป็นพิเศษในภาษาบาลี เช่น พระมหาธรรมราชาลิไทยแห่งกรุงสุโขทัย และพระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ การที่พระมหากษัตริย์ ทรงสนับสนุนให้พระภิกษุ สามเณร ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมถือได้ว่าเป็นการสืบทอด พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

พระพุทธศาสนาเมืองคัมภีระประกอบทางการศึกษา 3 ประการ คือ ปริยัติ ปฏิบัติ และ ปฏิเวธ การศึกษาพระปริยัติเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานของการศึกษาเล่าเรียน

พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการเรียนทั้งภาษาบาลีและคัมภีร์พระไตรปิฎก ซึ่งเรียกว่า การศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกบาลี และการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม

การศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งแผนกบาลีและแผนกธรรมในอดีตมิได้จัดเป็นรูปโรงเรียน แต่จัดสอนกันเองภายในวัด วัดจึงเป็นศูนย์กลางของการศึกษาพระปริยัติธรรม โดยถือเป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งที่จะต้องเล่าเรียนพระธรรมวินัย คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และมีการทดสอบความรู้ว่าพระภิกษุ สามเณร มีความรู้ในพระธรรมวินัยมากน้อยเพียงใด จนถึงปี 2484 ได้มีการออกระเบียบว่าด้วยการจัดศาสนศึกษา และระเบียบนี้ได้มีการปรับปรุงหลายครั้ง โดยปัจจุบันใช้ระเบียบฉบับปี พ.ศ. 2494

ประวัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุ สามเณร ตั้งแต่ยุคกรุงสุโขทัยจนถึงรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาศัยวัดเป็นสถานศึกษา มีเจ้าอาวาสหรือพระภิกษุเป็นผู้สอน และเด็ก ๆ ก็ได้อาศัยวัดเพื่อการเรียน เขียน อ่าน ดังนั้น วัดจึงเป็นศูนย์กลางของการสร้างภูมิปัญญาในสมัยนั้นให้แก่เหล่าลูกบุตร

สมัยรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี บ้านเมืองเข้าสู่ยุคแห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อันเนื่องมาจากอิทธิพลของชาติตะวันตก พระองค์จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่วัดมหาธาตุวรวิหาร เพื่อให้การศึกษาแก่ลูกบุตรธิดา ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการแบ่งแยกการศึกษาระหว่างราษฎรกับสงฆ์ และเป็นยุคเริ่มต้นของการศึกษาในระบบโรงเรียนในด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุ และสามเณร ได้โปรดให้ย้ายที่ราชบัณฑิตยสถาน พระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร จากในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ออกมาจัดตั้งเป็นสถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยของสงฆ์ขึ้นที่วัดมหาธาตุ เมื่อ พ.ศ. 2432 ขนานนามว่า "มหาธาตุวิทยาลัย" และปี พ.ศ. 2436 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งสถานที่เล่าเรียนของสงฆ์ธรรมยุติกนิกายที่วัดบวรนิเวศวิหาร พระราชทานนามว่า "มหามกุฏราชวิทยาลัย" พอถึง พ.ศ. 2439 พระองค์ได้ทรงเปลี่ยนนามมหาธาตุวิทยาลัย เป็น "มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" (กระทรวงศึกษาธิการ. 2507 : 53)

รัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 ประถมศึกษา พ.ศ. 2464 ซึ่งมีผลทำให้การศึกษาของราษฎรแยกจากการศึกษาของคณะสงฆ์
 โดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตามการศึกษาของพระปริยัติธรรมของพระภิกษุ สามเณร ในมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย และมหามกุฏราชวิทยาลัยก็ดำเนินต่อไปโดยยังคงรักษารูปแบบเดิมไม่เปลี่ยนแปลง
 การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี และแผนกธรรม เรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนด
 ให้มีการเรียนนักธรรมและความรู้ชั้นมัธยมศึกษาโดยรับผู้ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมี
 พระภิกษุ สามเณร นิยมเรียนกันมาก คณะสงฆ์จึงได้ขยายโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาไปยัง
 ต่างจังหวัด โดยเรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัด
 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการโดยมดสังฆมนตรี ได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลีวิสามัญ
 ศึกษา สำนักเรียนวัดนี้ เปิดทำการสอบสมทบในตัวประโยค คือชั้นประถมปีที่ 7 และชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็จะได้ประกาศนียบัตรจากกระทรวง
 ศึกษาธิการอีกด้วย เหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้ จึง
 แพร่หลายออกไปยังต่างจังหวัดอย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษา
 ธรรมและบาลีจะเสื่อมลง เพราะพระภิกษุ สามเณร ต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไป แต่ทาง
 คณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาทางโลกอยู่ ดังนั้นแม่กองบาลีสนามหลวง ซึ่ง
 ดำรงตำแหน่งโดยพระธรรมปัญญาคี ชุตินฺธโร และต่อมาภายหลังดำรงสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระ
 พระพุทธโฆษาจารย์ จึงได้ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
 ขึ้นใหม่ วิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษา สามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา
 และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของสังฆมนตรี ว่าด้วยการศึกษา
 ของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุ สามเณร เรียน
 พระปริยัติธรรมแผนกบาลี ที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่นี้ แต่การสังเกตต่อมาว่า การตั้งสำนักเรียน
 ตามแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีแผนใหม่นี้มีน้อย นักเรียนก็นิยมเรียนกันน้อย เพราะ
 พระภิกษุ สามเณร ส่วนใหญ่ยังพอใจที่จะเรียนโดยได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่
 ดังนั้น นักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวจึงได้พากันเข้าชื้อกันเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎรของวัด
 ซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบของกระทรวงข้าง สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้

การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะนั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก (กรมการศาสนา, 2521 : 7 - 9)

ดังนั้น นายอุยธ ฝ่ายคุณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม และคณะได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ เปิดการสอบสมทบในชั้นตัวประโยศให้แก่โรงเรียนของพระภิกษุสามเณร และกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเรื่องมายังกรมการศาสนา ซึ่งกองศาสนศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของกรมการศาสนาและต่างกรม ลงความเห็นเห็นว่าควรจัดตั้งโรงเรียนสนองความต้องการของพระภิกษุ สามเณร ให้ได้เรียนทั้งวิชาธรรม และวิชาสามัญควบคู่กันไปโดยไม่มี การสอบสมทบ แต่ให้กระทรวงเป็นผู้สอบเองซึ่งในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2514 และระเบียบนี้ได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน

หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุ สามเณร เมื่อเรียนจบแต่ละชั้นก็จะย่อมได้ความรู้เป็นเครื่องบริหารรักษาดนในขณะบวชอยู่ เมื่อลาสิกขาออกไปก็ย่อมมีความรู้พอควรแก่อัตภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมธรรมาวาส และหากมุ่งหมายจะเรียนให้สูงขึ้นไปในระดับอุดมศึกษาก็ย่อมทำได้ (กองการศาสนา ศึกษา, 2527 : 142)

หลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ปีพุทธศักราช 2521 มี 2 ระดับ คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. หลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรวมวิชาทั้งสิ้น ให้ครบ 96 หน่วยการเรียนรู้ โดยแยกเป็นวิชาบังคับ จำนวน 78 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาเลือกเสรี จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้

วิชาที่เรียนจำแนกเป็น วิชาสามัญ 6 หมวด ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา และวิชาปริยัติธรรม 3 หมวด ได้แก่ ภาษาบาลี ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ

2. หลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรวมวิชาทั้งสิ้นให้ครบ 81 หน่วยการเรียนรู้ โดยแยกเป็นวิชาบังคับ จำนวน 42 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาเลือกเสรี จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้

วิชาที่เรียนจำแนกเป็น วิชาสามัญ 6 หมวด ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา และวิชาปริยัติธรรม 4 หมวด ได้แก่ ภาษาบาลี ธรรมวินัย ศาสนปฏิบัติ และศาสนศิลป์

การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานของโรงเรียน 6 งาน และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แม้จะเป็นโรงเรียนในสังกัดของกรมการศาสนา ก็ต้องปฏิบัติงานการบริหาร เช่นเดียวกับโรงเรียนในลักษณะอื่นโดยอนุโลม 6 งาน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนตลอดจนกิจกรรมและการวัดผลการศึกษา พันธ์ ทันหาคินทร์ (2524 : 281) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนเป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่นเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้งานของสถาบันดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเท่านั้น เบรดลีย์ (Bradley. 1983 : 21) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันนี้ เน้นให้ครู เป็นผู้มีทักษะและความชำนาญทางการสอนเป็นสำคัญ ส่วนงานธุรการและอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานอันดับรอง

ภิญโญ สาธร (2526 : 324) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษา หรือครูใหญ่ทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ผู้บริหารเป็นผู้นำในด้านวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

พวน พิมพ์พันธ์ (2528 : 45) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอน หรือเทคโนโลยีทางการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ห้องสมุดและการประเมินผลการศึกษา

กรมสามัญศึกษาได้กำหนดแนวปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการที่เกี่ยวกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2521 : 39 -41) ประกอบด้วยการจัดโปรแกรม การเรียนตามหลักสูตร การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดโครงการสอนและบันทึก การสอน การจัดครูสอนแทน การประเมินผลการเรียน การรับนักเรียนใหม่ การปฐมนิเทศ ครูใหม่ การนิเทศภายใน การพิจารณาแบบเรียน การพิจารณาสื่อการเรียน การสอนซ่อมเสริม การส่งเสริมเด็กที่เรียนดีให้เพิ่มพูน การจัดบริการการใช้หลักสูตร การจัดห้องวิชาการเพื่อ ทาหน้าที่พัฒนาการเรียนการสอน การจัดให้มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรภายนอกโรงเรียน การจัดให้มีการร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียน และการส่งเสริมให้เด็กมาเรียน สม่าเสมอ

พุทธศักราช 2527 กรมสามัญศึกษา (2527 : 110 - 111) ได้จำแนกงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ออกเป็น 4 งานหลัก ดังนี้ งานการสอนและกิจกรรมนักเรียน งานการวัดผลและประเมินผล งานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน และงานส่งเสริมวิชาการ งานประเภทนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ปฏิบัติงานวิชาการ ไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เหมือนงาน 3 ประเภทแรก ผู้บริหารงานวิชาการจะต้องคิดและสร้างงานเอาเอง

สรุปได้ว่า งานวิชาการภายในโรงเรียนประกอบด้วย แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

2. การบริหารงานบุคคล เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานอันหนึ่งไม่ว่าจะเป็น การบริหารงานหน่วยงานใด ถ้าการบริหารบุคคลขาดประสิทธิภาพ หน่วยงานนั้น ๆ จะเจริญ ได้ยาก การบริหารบุคคลในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน งานจะได้ผลดีหรือผลเสียก็อยู่ที่บุคคลรับงาน ไปทำ ถ้าบุคคลที่รับงานไปทำขาดขวัญกำลังใจ หย่อนสมรรถภาพ งานก็บกพร่อง ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องบริหารบุคคลให้ได้ผลดี และได้รับความสำเร็จในการทำบุคลากรทุกฝ่ายใน

หน่วยงานร่วมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประชุม รอดประเสริฐ (2528 : 2) เห็นว่า ถ้าหากหน่วยงานใด สามารถหาคนดีมีความรู้ความสามารถเข้าปฏิบัติงานย่อมได้รับผลสำเร็จของการทำงานไปครึ่งหนึ่งแล้ว และหากว่าสามารถจูงใจให้ผู้มีความสามารถเหล่านั้นร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จนสุดความสามารถได้โดยตลอดยาวนานนั้น ย่อมจะนำผลสำเร็จของงานได้เต็มเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ น้ำความเจริญก้าวหน้ามายังองค์การหรือหน่วยงานนั้นตลอดไป

สมาน รังสิโยภุชณ์ (2529 : 1 - 2) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน การวางแผน การวางระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การหรือหน่วยงาน เพื่อให้ได้มาใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามจุดประสงค์

วิชิต จันทงประโคน (2533 : 89) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้ว่า การบริหารงานบุคคล คือ การใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด พร้อมทั้งพัฒนาและค้นคว้าวิจัยให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเกี่ยวกับนโยบาย การสรรหา การพัฒนา การรักษา ระเบียบ การให้สวัสดิการ ค่าตอบแทน จัดเจ้าหน้าที่การทำงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถโยกย้ายสับเปลี่ยนงานให้สมเกียรติ

สรุปได้ว่า งานบริหารบุคคลประกอบด้วย การให้ได้มาซึ่งบุคลากร การพัฒนา การบำรุงรักษาและ การใช้งาน

3. การบริหารธุรการและการเงิน เป็นการดำเนินการวางแผนทางงบประมาณเกี่ยวกับการแสวงหาวัสดุครุภัณฑ์ การบำรุงรักษา การใช้วัสดุครุภัณฑ์ และการจัดบริการอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารงาน สมาคมผู้บริหารโรงเรียน สหรัฐอเมริกา ได้จัดพิมพ์คู่มือ จำนวน 28 ชนิดนั้น เพื่อใช้สำหรับอบรมผู้บริหารและให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติ (Ebel. 1969 : 1175)

ความสำเร็จของโรงเรียนเป็นจำนวนมากขึ้นอยู่กับการบริหารงานธุรการ และการเงิน หน่วยงานธุรการและการเงินจึงเป็นศูนย์ปฏิบัติงานเอกสาร ซึ่งบุคลากรในโรงเรียน

จะต้องเกี่ยวข้องและใช้บริการ ฉะนั้นการบริหารงานธุรการและการเงินจึงจำเป็นต้องใช้หลักการ และวิธีการที่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พุทธศักราช 2525 และระเบียบ สำนักราชมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พุทธศักราช 2521 และการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับที่ 2 ถึง ฉบับที่ 8 พุทธศักราช 2531 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พุทธศักราช 2526 และระเบียบว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชาติ พุทธศักราช 2517 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และการประหยัด ดังนั้น สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 12 - 14) ได้เน้น หลักการบริหารธุรการและการเงิน ไว้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่ คาดหมายไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การทำงานที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุด
2. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงาน ที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้เป็นหลัก
3. ประหยัด (Economy) หมายถึง การแสวงหาวิธีการที่จะใช้จ่ายเงินหรือ ทรัพยากรของโรงเรียนด้วยความพินิจรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลและมุ่งประโยชน์ของโรงเรียน เป็นที่ตั้ง

วิจิตร วรุตบางกูร (2523 : 6) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานด้านธุรการ และการเงิน ไว้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับธุรการของโรงเรียน
2. งานเกี่ยวกับสารบรรณ
3. งานเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณ
4. งานเกี่ยวกับการเงิน
5. งานเกี่ยวกับการควบคุมดูแลและพัสดุครุภัณฑ์
6. งานเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2526 : 438) ได้แบ่งประเภทงานธุรการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. งานสารบรรณ
2. งานทะเบียน

3. งานการเงิน
4. งานการพัสดุ
5. งานพิมพ์และโรเนียว
6. งานสถิติ
7. งานธุรการทั่วไป

สรุปได้ว่า งานการบริหารธุรการและการเงิน ประกอบด้วย งานสารบรรณ งานทะเบียน งานการเงินและบัญชี และงานพัสดุครุภัณฑ์

4. การบริหารงานอาคารสถานที่ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถส่งผลต่อความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านนี้ให้เหมาะสมเพื่อให้การบริการ การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรองรับความคิด ความเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษา เช่น การเพิ่ม หรือลดลงของจำนวนนักเรียน หรือความเปลี่ยนแปลงของชุมชน รวมทั้งการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่

ชลิต พุทธรักษา (2526 : 117 - 118) ได้ให้ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่เท่าที่มีอยู่ จัดการดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และได้พิจารณาแยกงานอาคารสถานที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ อาคารเรียนห้องเรียนและห้องพิเศษ อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 190 - 194) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนว่าจะต้องเกี่ยวกับการวางแผนก่อสร้างอาคาร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างอาคารสถานที่ตั้งตัวอาคาร ธรรมชาติของเด็กนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบความปลอดภัยของอาคาร การระบายอากาศ อุณหภูมิของห้อง แสงสว่างและเสียงความยัดเยียดของประโยชน์ใช้สอยอาคาร โอกาสขยายอาคารในอนาคต การดำเนินการก่อสร้าง การใช้อาคารและบริเวณโรงเรียน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน

สรุปได้ว่า งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยการควบคุมดูแลรักษา อาคาร สิ่งก่อสร้าง บริเวณและการใช้อาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน

5. การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่นักเรียน ฉะนั้นจึงเป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ ทุกอย่างเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522 : 120) ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน นอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนอง ความสนใจ และเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคม ประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

กัญญา สาธ (2526 : 290) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารและการนิเทศ บรรดากิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในส่วนที่ไม่ เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน การบริหารกิจการนักเรียนเริ่มตั้งแต่การรับ เด็กนักเรียน การลงทะเบียนเรียน การแบ่งกลุ่มชั้นเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลาย ตลอดจนการบริการสวัสดิการที่โรงเรียนจัดสรรให้นักเรียน

กรมวิชาการ (2528 : 30) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการจัด กิจกรรมนักเรียนดังนี้ คือ กำหนดนโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้แน่ชัด กำหนด ระเบียบการจัดกิจกรรม วางแผนงานกิจกรรมนักเรียนโดยรวบรวมข้อมูล และศึกษาสภาพ ความพร้อมของโรงเรียน ด้านบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ ตัดสินใจเลือกเปิดกิจกรรม ตามความพร้อมรายงานการจัดกิจกรรมนักเรียนประเภทต่าง ๆ และการจัดชุมนุมต่าง ๆ ในแต่ละ ภาคเรียนให้เจ้าสังกัดทราบ ส่งยกเล็กหรือระงับกิจกรรม หรือชุมนุมต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่เหมาะสม หรือมีการกระทำอันอาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ จัดระบบงานหรือรูปองค์การของสายบริหารงานกิจกรรม กำหนดขอบข่าย หน้าที่ความรับผิดชอบ ของหัวหน้าหมวดกิจกรรม และครูกิจกรรมให้ชัดเจน รวบรวมความคิดเห็นข้อเสนอแนะของ ทุกฝ่าย เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมและนำไปสู่การปรับปรุงงานต่อไป

สรุปได้ว่า งานบริหารกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วยการจัดทําทะเบียน การปกครองและวินัยในโรงเรียน การจัดบริการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนักเรียน

6. การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานประชาสัมพันธ์ คือการสร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนกับผู้ปกครอง และประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนและบุคคลทั่วไป สุพิชญา อีระกุล (2522 : 80 - 84) เห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ที่จะแสดงออกเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน มีดังนี้ คือ การรับรองแขกของทางโรงเรียน จะต้องตระหนักถึงมารยาท และความสุภาพในการต้อนรับ การรับโทรศัพท์ควรคำนึงถึงความสุภาพ มารยาทในการพูดและรู้จักใช้คำพูดให้เหมาะสม การติดต่อทางจดหมายควรใช้คำสุภาพ รัดกุม ชัดเจน และพิมพ์ให้เรียบร้อย การรับข้อร้องเรียน จะต้องใจกว้างพอที่จะยอมรับข้อร้องเรียนและนำมาเพื่อจัดการแก้ไขและปฏิบัติการ การใช้ชีวิต ร่วมในชุมชนควรได้ศึกษาและมีความเข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเพื่อความสะดวก ในการปรับตัวเข้ากับสังคมในชุมชนนั้น การสร้างสัมพันธ์ภาพของคณะบุคลากรในโรงเรียน ควรให้ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางโครงการ ตัดสินใจ และเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพต่อนักเรียนและศิษย์เก่า ควรสวดส่อดูแลและเน้นให้คณะครูเห็นความสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพของครู การวางตัวต่อนักเรียนวิธีสอน การปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหา การวางกฎเกณฑ์และระเบียบวินัย ความสัมพันธ์นอกชั้นเรียน

กอร์ดัน (Gorton. 1983 : 433) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนเป็นภารกิจที่จำเป็นของผู้บริหารโรงเรียน จะต้องทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดของ ชุมชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งโรงเรียน จะต้องให้บริการ โดยสรุปแล้วการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เน้นความ เข้าใจต่อกัน

การประชาสัมพันธ์โรงเรียน จะต้องทําอย่างมีแผนการไว้ล่วงหน้า และต้องทำ ต่อเนื่องกันไป เนื่องจากการประชาสัมพันธ์หวังผลระยะยาว จึงต้องมีการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ตามแผนที่วางไว้ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างสมบูรณ์ (กมล อธิสภา. 2526 : 95)

สรุปได้ว่า งานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย การเผยแพร่พุทธศาสนาและข่าวสารต่าง ๆ ด้านหลักธรรมการประชาสัมพันธ์ นโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมการรับฟังข้อเสนอแนะของชุมชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ระบบการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ อันเป็นองค์กรหลักที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาของสงฆ์โดยตรงแล้ว ในการบริหารการศึกษาจะฝากไว้กับการบริหารหรือการปกครองของคณะสงฆ์ เจ้าอาวาสจะมีอำนาจในการดำเนินการทั้งปวงของแต่ละวัด ทำให้เกิดปัญหาว่า หากเจ้าสำนักเรียนรูปใดมิได้ใส่ใจทางการศึกษา หากสนใจทางด้านการปกครองการศาสนสมบัติหรืออื่น ๆ การศึกษาของสงฆ์ในที่นั้น ๆ ก็พลอยอ่อนตามไปด้วย (กมล รอดคล้าย. 2532 : 38)

สำหรับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกได้ดังนี้

1. ทางด้านวิชาการ ที่ยังประสบอยู่ก็คือ ตำราเรียนสำหรับพระยังมีไม่เพียงพอ แต่ละสถานศึกษาหนังสือยังไม่ครบชุดโดยทั่วไปจะมีเก็บไว้ในห้องสมุดของวัด แล้วพระภิกษุสามเณร เข้าไปหยิบยืมเพื่อใช้เรียน เรียนจบแล้วจึงนำมาคืน การขาดแคลนตำราเรียนนี้เป็นปัญหาสำคัญยิ่ง (กมล รอดคล้าย. 2532 : 43)

สำหรับอุปกรณ์การเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ และนวัตกรรมในการเรียนการสอน นับเป็นข้ออ่อนด้อยสำคัญของศาสนาศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนความรู้ทั้งในการผลิตการใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ยังเน้นความรู้จากตำราและการท่องจำ ข้อสอบมิใช่การแต่งขึ้นใหม่เพื่อวัดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความจำ ความรู้ การนำไปประยุกต์ใช้ แต่จะลุ่มจากเรื่องหรือหน้าใดหน้าหนึ่งหรือตอนหนึ่งหนังสือมาออกข้อสอบทำให้พัฒนาการด้านความคิดไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร (กมล รอดคล้าย. 2532 : 44)

ดังนั้น ผลผลิตด้านวิชาการปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากปัญหาทางด้านคุณภาพ อันได้แก่ ผู้ที่จบศึกษาของสงฆ์มักจะมีโลกทัศน์ที่ไม่กว้างขวางเท่าที่ควร จากเดิมซึ่งอยู่ในระบบการดำรงชีวิตที่แคบ

อยู่แล้วการศึกษาก็ยังไม่สามารถเปิดกว้างได้เต็มที่ การวัดผลจากการจำ จึงมิได้พัฒนาทักษะทางความคิดแต่ประการใด

2. ทางด้านบุคคล ผู้สอนมีไม่เพียงพอและความรู้ความชำนาญด้านการสอนมีน้อย ปัจจุบันผู้สอนมีอยู่น้อยมาก และยังเป็นผู้เรียนผู้สอนควบคู่กันไป คือเรียนในชั้นเปรียญสูงในขณะที่ทำหน้าที่สอนพระภิกษุ สามเณรในระดับชั้นเปรียญต่ำกว่า นอกจากนี้ครูสอนส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือเมืองใหญ่ ความเจริญทางด้านศาสนศึกษาในหัวเมืองเล็ก ๆ จึงไม่อาจเจริญก้าวหน้าได้อย่างเต็มที่ (กมล รอดคล้าย. 2532 : 39)

3. ทางด้านธุรการและการเงิน ยังประสบปัญหาในการหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติในการใช้ภาษาไทยดี เช่น การสะกดตัวการันต์ วรรณตอน แม่นยำศัพท์ และคำแปลในพจนานุกรม นอกจากนี้ยังต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัว คือมีความละเอียดรอบคอบ สุขุมและรวดเร็ว (วีระศักดิ์ บุตรศรี. 2531 : 85)

4. ทางด้านอาคารสถานที่ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อาศัยโบสถ์ วิหารหรืออาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในวัด มีเพียงบางวัดเท่านั้นที่มีอาคารเรียนแน่นอน งบประมาณเพื่อการนี้ก็ไม่มีโดยตรง แต่มักจะแบ่งไปกับการบูรณะวัดและพัฒนาวัด (กมล รอดคล้าย. 2532 : 42)

5. ทางด้านการบริหารกิจการนักเรียน คือ ผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการ และดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ผู้สอนขาดความรู้ความชำนาญ ไม่มีเวลาทุ่มเทให้นักเรียน และไม่มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนที่จะคอยช่วยเหลือนักเรียน (สุวิทย์ พรหมพา. 2527 : 111)

6. ทางด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาทรัพยากรไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ และการให้บริการแก่ชุมชน (อุดม ปัญญา. 2528 : 133)

7. ด้านงบประมาณ ในภาครัฐนอกจากการให้อุปถัมภ์ด้านอื่น ๆ และการจัดตั้งกรมศาสนา เพื่อทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคมแล้ว การให้งบประมาณยังเป็นแนวทางหนึ่งในการให้การสนับสนุน โดยมหาเถรสมาคมจัดงบประมาณศาสนสมบัติกลาง

มาสมทบด้วย แต่ปรากฏว่างบประมาณที่ได้รับน้อยมาก เมื่อเทียบกับกิจการศึกษาทางโลก
 นั่นคือในปีพุทธศักราช 2534 ได้รับการจัดสรรรวมทั้งสิ้น 578,693,700.- บาท (กองแผนงาน
 กรมการศาสนา) ได้รับจัดสรรเป็นงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาเพียง 162,047,300.- บาท
 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับจัดสรร 26,310,000.- บาท คิดเป็น
 ร้อยละ 4.54 ของงบประมาณทั้งหมด ในขณะที่งบประมาณส่วนใหญ่กลับเน้นไปทำงานด้านบูรณะและ
 พัฒนา อันเป็นงานด้านวัตถุ แม้ว่างานบางส่วนจะเกี่ยวข้องกับการศาสนศึกษา ก็ได้เกี่ยวข้อง
 โดยตรงนัก ในส่วนของงบประมาณจากศาสนสมบัติกลางที่ให้การสนับสนุนแก่การศาสนศึกษา
 โดยตรงในปีพุทธศักราช 2533 เพียง 7,000,000.- บาท ทั้งที่รายรับจากศาสนสมบัติกลาง
 สูงถึง 136,257,120.- บาท คิดเป็นร้อยละ 5.13 และงบประมาณใช้ในการอุดหนุน
 แม่กองธรรม สนามหลวง เพื่อการสอบธรรมสนามหลวง อุดหนุนแม่กองบาลี สนามหลวง
 เพื่อการสอบบาลีสนามหลวง อุดหนุนการส่งครูไปสอนในส่วนภูมิภาค อุดหนุนมหาวิทยาลัยสงฆ์
 อุดหนุนครูสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม อุดหนุนค่านิตยภัต เลขานุการแม่กองธรรม สนามหลวง
 แม่กองบาลี สนามหลวง และอุดหนุนโรงเรียนพระสังฆาธิการจะเห็นได้ว่ามิได้ลงไปถึงสถานศึกษา
 ในจังหวัดต่าง ๆ โดยตรง (กมล รอดคล้าย. 2532 : 40)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

บทนี้ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจาก ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 104 โรงเรียน จากทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ใช้วิธีการสุ่มดังนี้
ต่อไปนี้

1. การสุ่มโรงเรียน จำนวน 104 โรงเรียน โดยใช้ตารางการสุ่มของ Krejcie - Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น .99 ได้กลุ่มตัวอย่าง 83 โรงเรียน

2. จากจำนวนโรงเรียนในข้อ 1 เลือกผู้ที่เกี่ยวข้องจาก 3 กลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 รูป จำนวน 83 รูป โดยสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

2.2 ผู้สอนโรงเรียนละ 3 รูป หรือคน จำนวน 249 รูป หรือคน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2.3 ผู้เรียนโรงเรียนละ 5 รูป จำนวน 415 รูป โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มเป็นจำนวน 747 รูปหรือ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ตัวเลือก เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และในส่วนท้ายของแต่ละงานเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (แบบสอบถามปรากฏในภาคผนวก ก)

2. ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน เพื่อนำเนื้อหามาประมวลเป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ร่างแบบทดสอบ จากเอกสารและหลักการทางวิชาการตามงานแต่ละด้านของโรงเรียน

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

2.4 หาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 7 ท่าน (โปรดดูรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ข)

2.5 นำร่างเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) กับพระภิกษุสามเณรซึ่งกำลังเรียนหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2534 จำนวน 80 รูปหรือคน (โปรดดูค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อในภาคผนวก ง)

2.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อคิดเห็นและข้อมูลจากการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงสภากาการศึกษาของคณะสงฆ์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากคณะสงฆ์
2. ขอหนังสือจากสภากาการศึกษาของคณะสงฆ์ แจ้งให้กลุ่มประชากรให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้
3. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทั่วประเทศ และขอให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ส่งกลับคืนภายในกำหนดเวลา ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อมูลคืน จำนวน 586 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 78 ของแบบสอบถามทั้งหมด แบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 76 ฉบับ ผู้สอน จำนวน 187 ฉบับ และผู้เรียน จำนวน 323 ฉบับ

วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่มีปัญหาการบริหารงาน ซึ่งกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างครบทุกข้อ ทั้ง 6 ด้าน
2. นำมาแจกแจงความถี่ในภาพรวมทั้ง 3 กลุ่ม และวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายข้อและรายด้าน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์
3. นำมาแจกแจงความถี่เป็นรายกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้สอน และกลุ่มผู้เรียน และวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายข้อและรายด้านแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์
4. สรุปและแปลความหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยยึดเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1977 : 174) ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของสาเหตุของปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติสำหรับทดสอบเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2527 : 171)

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้ได้นำเสนอสาระสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การนำเสนอข้อมูล จำนวนทั้งหมดเป็นรายด้านและรายข้อ รวมถึงการแสดงผลข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาเป็นรายด้าน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติ เพื่อเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทน ค่าความถี่ทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน
%	แทน ค่าร้อยละทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน และตอนที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในแต่ละด้านของงานบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่ง

แวดล้อมปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน และปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยจำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน วิเคราะห์ออกมาเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งที่เป็นรายด้านและรายข้อ ดังตารางที่เสนอต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ปัญหา	ระดับทัศนะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	2.90	.79	3.02	.64	3.07	.69	3.03	.69
2. ปัญหาการบริหารงานบุคคล	2.87	.80	2.88	.67	2.95	.69	2.92	.70
3. ปัญหาการบริหารงานธุรการและ การเงิน	2.81	.69	2.93	.72	2.98	.71	2.94	.72
4. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	2.76	.82	2.88	.79	3.00	.76	2.93	.78
5. ปัญหาการบริหารงานกิจการ นักเรียน	2.63	.81	2.79	.72	2.95	.73	2.86	.7

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัญหา	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
6. ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.54	.92	2.71	.78	2.85	.77	2.76	.80
เฉลี่ยรวม	2.75	.79	2.86	.72	2.96	.72	2.90	.74

ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หรือบุคคลโดยรวม มีความเห็นว่าปัญหาการบริหารงาน ทั้ง 6 ด้าน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า บุคคลแต่ละกลุ่มและทุกกลุ่มโดยรวมต่างก็มีความเห็นว่า การบริหารงานโรงเรียนทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เพื่อแสดงถึงรายละเอียด และปัญหาการบริหารงานแต่ละด้านโดยชัดเจน จึงได้เสนอข้อมูลแต่ละด้านในตาราง 2 - 7 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ปัญหา	ระดับทัศนะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน.....	2.93	1.25	3.11	1.04	3.14	1.09	3.10	1.10
2. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ยึดหลักความสามารถของผู้สอน..	2.89	1.08	2.95	.96	2.99	1.06	2.97	1.03
3. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สนองความต้องการของชุมชน...	2.93	1.14	2.92	1.07	3.03	1.07	2.98	1.08
4. การจัดครูเข้าสอนแต่ละวิชา เหมาะสมกับวุฒิความรู้ ความ สามารถ.....	2.79	1.32	2.96	1.07	3.02	1.10	2.97	1.12

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัญหา	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
5. ความพร้อมเพรียงและการร่วมมือ ทางด้านวิชาการของครู.....	2.87	1.27	2.78	1.09	2.98	1.07	2.90	1.11
6. ความทันสมัยของสื่อประกอบการ เรียนการสอน.....	3.01	1.21	3.33	1.21	3.37	1.25	3.31	1.24
7. สภาพการแนะแนวภายใน โรงเรียน.....	2.55	1.19	2.97	1.01	3.05	1.09	2.96	1.09
8. การจัดสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน..	2.41	1.11	2.83	1.09	2.89	1.08	2.81	1.09
9. ความเหมาะสมของหนังสือแบบ เรียน.....	2.95	1.15	2.81	1.04	2.90	1.07	2.88	1.07
10. ความคล่องตัวและความยืดหยุ่น ของการจัดตารางสอน.....	2.64	1.32	2.71	1.07	2.88	1.10	2.80	1.13
11. การจัดกลุ่มผู้เรียนในแต่ละห้อง..	2.80	1.17	2.55	1.06	2.65	1.13	2.64	1.11
12. สภาพการให้คำแนะนำปรึกษาหรือ การนิเทศการเรียนการสอน ภายในโรงเรียน.....	2.78	1.14	2.88	1.04	3.02	1.03	2.94	1.05
13. การจัดระบบติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษา.....	2.86	1.24	2.82	1.12	3.00	1.11	2.92	1.13

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
14. ความเพียงพอสะดวกสบายในห้อง สมุด.....	3.12	1.26	2.26	1.26	3.24	1.24	3.23	1.25
15. การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะเช่น ห้องวิทยาศาสตร์.....	3.34	1.52	3.57	1.39	3.50	1.42	3.50	1.42
16. การจัดให้มีคู่มือแนะนำการเรียน การสอน.....	2.87	1.17	3.18	1.18	3.18	1.07	3.14	1.12
17. โรงเรียนจัดให้มีชมรมทางวิชา การ.....	3.04	1.24	3.18	1.27	3.08	1.19	3.11	1.22
18. ความคล่องตัวด้านการเงินเพื่อ สนับสนุนทางวิชาการของ โรงเรียน.....	3.37	1.59	3.52	1.40	2.43	1.28	3.45	1.36
เฉลี่ยรวม	3.90	.79	3.02	.64	3.07	.69	3.03	.69

ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาค่อนข้างน้อย คือ การจัดสอนซ่อมเสริม (ข้อ 8) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ (ข้อ 15) และความคล่องตัวด้านการเงินเพื่อสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน (ข้อ 18) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้เรียนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ (ข้อ 15) เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย คือ ความคล่องตัวด้านการเงินเพื่อสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน (ข้อ 18) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุปพบว่า ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนโดยรวม มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ (ข้อ 15) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานบุคคลของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนคติของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ข้อความ	ระดับทัศนคติ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ความสามารถ สอนในแต่ละวิชา	2.89	1.28	3.03	1.02	2.92	1.01	2.95	1.05
2. โรงเรียนมีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน	2.84	1.24	3.06	1.12	3.10	1.03	3.05	1.09
3. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมี ความสามารถเหมาะสมกับงาน ในฝ่ายของตน	2.93	1.07	3.04	1.10	2.96	.95	2.98	1.01
4. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมี ความสามัคคีต่อกันและกัน	2.67	1.45	2.56	1.27	2.76	1.14	2.68	1.23
5. ครูผู้สอนมีอิสระในการดำเนินงาน การเรียนการสอน	2.75	1.48	2.64	1.14	2.93	1.17	2.82	1.21

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
6. บุคลากรของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	2.80	1.18	2.72	1.15	2.94	1.10	2.85	1.13
7. บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจกับภาระหน้าที่ของตน	2.71	1.21	2.69	1.18	2.87	1.10	2.79	1.14
8. บุคลากรทุกฝ่ายได้รับเงินเดือนตามค่าจ้างที่เพียงพอแก่สภาพ	3.21	1.60	3.35	1.40	3.06	1.22	3.17	1.34
9. บุคลากรทุกฝ่ายได้รับการพัฒนาตามความเหมาะสม	2.83	1.05	2.92	.87	2.96	.99	2.93	.96
10. บุคลากรได้รับสวัสดิการเพียงพอแก่สภาพ	3.18	1.55	3.19	1.40	3.09	1.14	3.13	1.28
11. บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร	2.83	1.16	2.67	1.12	2.88	1.09	2.81	1.11
12. บุคลากรสามารถใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์	2.88	1.46	3.13	1.53	3.05	1.41	3.05	1.46

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
13. ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขของบุคลากร และผู้เรียนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.79	1.18	2.77	1.19	2.88	1.11	2.83	1.14
14. การจัดระบบปฏิบัติงานของครูผู้สอน	2.76	1.14	2.66	1.11	2.90	.96	2.81	1.04
15. การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่น ความพึงพอใจ	2.86	1.03	2.82	1.14	2.93	.98	2.88	1.04
16. การพัฒนาการสอนของครู เช่น ทักษะวิธีสอน เทคนิคในการสอน	2.91	1.15	2.87	1.03	3.06	1.02	2.98	1.04
เฉลี่ยรวม	2.87	.80	2.88	.67	2.95	.69	2.92	.70

ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หรือบุคลากรโดยรวม มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยเฉลี่ยรวม และแต่ละรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ข้อความ	ระดับทัศนะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	2.80	1.18	3.11	1.07	3.11	1.01	3.07	1.06
2. ความชำนาญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	2.88	.95	2.88	1.02	2.99	.92	2.94	.95
3. การชี้แจงจากเจ้าหน้าที่เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	2.67	.96	2.96	1.07	2.95	.98	2.92	1.01
4. ความคล่องตัวของผู้ปฏิบัติงาน	2.62	1.06	2.84	1.06	2.89	.96	2.84	1.00
5. ความสะดวกรวดเร็วในการออกเอกสารต่าง ๆ	2.75	1.10	2.84	1.06	3.00	1.05	2.92	1.06
6. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยสำหรับการปฏิบัติงานในสำนักงาน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร	3.29	1.39	3.22	1.31	3.16	1.28	3.20	1.31
7. ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอน	3.12	1.30	3.07	1.18	3.12	1.12	3.10	1.16

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. ความสะดวกรวดเร็วในการ ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ของสำนักงาน	2.71	.99	2.82	.99	2.95	.95	2.88	.97
9. การส่งข่าวภายในโรงเรียน	2.62	.99	2.64	1.07	2.82	1.11	2.74	1.08
10. โรงเรียนมีเอกสารคู่มือสำหรับ การปฏิบัติงาน	2.59	1.06	2.91	1.11	2.91	1.06	2.87	1.08
11. โรงเรียนมีป้ายแสดงทะเบียน สถิติต่าง ๆ อย่างชัดเจน	2.80	.99	2.88	1.21	2.85	1.06	2.85	1.10
เฉลี่ยรวม	2.81	.69	2.93	.72	2.98	.71	2.94	.72

ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หรือบุคลากรโดยรวม มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงินโดยเฉลี่ยรวม และแต่ละรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ข้อความ	ระดับทัศนะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
1. ความเพียงพอของห้องน้ำห้องส้วม	2.78	1.20	2.76	1.20	2.88	1.20	2.83	1.20
2. ความสะอาด ความสะดวกสบาย ของอาคารสถานที่และบริเวณ โรงเรียน	2.54	1.10	2.83	1.12	3.00	1.07	2.89	1.10
3. การจัดห้องเรียน การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	2.82	.96	2.84	1.00	2.98	1.01	2.91	1.00
4. การจัดแบ่งห้องต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรม	2.84	.98	2.95	1.13	3.02	1.12	2.97	1.11
5. อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้มีความ แข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย	2.75	1.21	2.73	1.10	2.92	1.10	2.84	1.12

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
6. การจัดการสถานที่ที่ตัดแปลง ห้องต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	2.83	1.00	2.89	1.00	3.01	1.00	2.95	1.00
7. การดำเนินการตกแต่งอาคาร สถานที่ ห้องเรียน สวยงาม สงบ และร่มเย็น	2.82	.99	2.99	1.40	3.00	1.04	2.97	1.03
8. โรงเรียน มีห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษา และห้องประชุม	3.00	1.22	3.34	1.40	3.42	1.25	3.34	1.30
9. โรงเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	2.63	1.16	2.83	1.15	2.93	1.09	2.86	1.12
10. อาคารสนามและสิ่งก่อสร้าง ต่าง ๆ พร้อมที่จะใช้การได้ทันที เมื่อต้องการ	2.71	1.18	3.03	1.17	3.09	1.15	3.02	1.17

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
11. ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียน	2.76	1.21	2.74	1.17	2.81	1.07	2.78	1.12
12. การดูแลรักษาความสะอาดภายใน โรงเรียน	2.57	1.17	2.67	1.04	2.81	1.05	2.73	1.06
13. ความสวยงามของอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายใน โรงเรียน	2.87	1.10	2.86	1.02	3.09	1.08	2.98	1.07
เฉลี่ยรวม	2.76	.82	2.88	.79	3.00	.76	2.93	.78

ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หรือบุคคลโดยรวม มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงาน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยเฉลี่ยรวม และแต่ละรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานกิจการ

นักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามทัศนคติของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ข้อความ	ระดับทัศนคติ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การคัดเลือกผู้เรียนใช้ระบบและวิธีการที่เหมาะสม	2.57	.98	2.83	1.07	2.88	1.05	2.82	1.05
2. ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสาระที่ต้องการ	2.70	1.01	2.71	1.02	2.93	1.05	2.83	1.04
3. การแนะแนวเหมาะสมกับสถานภาพของผู้เรียน	2.74	.97	2.79	.99	2.95	1.03	2.87	1.01
4. โรงเรียนมีบริการตรวจสอบภาพอนามัยของผู้เรียน	2.72	1.15	3.03	1.24	3.32	1.21	3.15	1.23
5. การจัดระบบทะเบียนสะสม สติติต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เรียนมีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน	2.71	1.18	2.78	1.02	2.96	1.07	2.87	1.07
6. โรงเรียนสนับสนุนผู้เรียนให้มีโอกาสได้สอบเทียบความรู้	2.54	1.22	2.67	1.17	2.87	1.15	2.76	1.17

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
7. โรงเรียนมีระบบและวิธีการอันเหมาะสมในการดูแลความประพฤติและการรักษาวินัยของผู้เรียน	2.61	1.33	2.73	1.20	2.86	1.14	2.79	1.19
8. โรงเรียนจัดให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ตามโอกาสอันควร	2.59	1.07	2.85	1.19	3.07	1.17	2.94	1.17
9. โรงเรียนจัดให้มีสภานักเรียนเพื่อการบริหารกิจการนักเรียน	2.70	1.23	2.98	1.16	2.93	1.13	2.92	1.16
10. โรงเรียนจัดให้มีชมรมทางวิชาการเพื่อบริการแก่ผู้เรียน	2.62	1.19	2.99	1.21	3.16	1.18	3.04	1.20
11. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดให้แก่ผู้เรียน	2.47	1.43	2.73	1.22	2.82	1.18	2.75	1.23
12. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	2.70	1.24	2.43	1.29	2.63	1.21	2.58	1.24
13. โรงเรียนจัดอาจารย์ที่ปรึกษาแก่ผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจ	2.59	1.00	2.90	1.18	3.01	1.15	2.92	1.15

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
14. โรงเรียนมีมาตรการและระเบียบ แบบแผนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโดย ชัดเจน	2.63	1.20	2.74	1.09	3.02	1.06	2.88	1.10
15. ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีความยุติธรรมและสามารถ ปฏิบัติได้	2.63	1.28	2.71	1.24	2.76	1.10	2.73	1.17
เฉลี่ยรวม	2.63	.81	2.79	.72	2.95	.73	2.86	.75

ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยคือ โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดให้แก่ผู้เรียน (ข้อ 11) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยคือ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม (ข้อ 12) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้เรียนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเฉลี่ยรวม และแต่ละรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุปพบว่า ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
โดยจำแนกตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ข้อความ	ระดับทัศนะ							
	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	N = 76		N = 187		N = 323		N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความนิยมให้เกิดขึ้นต่อโรงเรียน	2.79	1.12	2.78	1.11	2.93	1.07	2.86	1.09
2. ความช่วยเหลือสนับสนุนของสมาคม ชมรม มูลนิธิ ที่ตั้งอยู่ในวัด	2.64	1.15	3.06	1.16	3.01	1.08	2.98	1.12
3. โรงเรียนจัดแสดงปารุกดา ได้ว่าที่ เพื่อให้ประชาชนทราบ	2.54	1.20	2.82	1.11	2.95	1.09	2.85	1.12
4. โรงเรียนสอบถามความต้องการ ของชุมชนอยู่เสมอ	2.61	1.06	2.78	1.03	3.00	1.06	2.88	1.06

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
5. โรงเรียนสามารถสนองความต้องการของชุมชน	2.59	1.07	2.83	1.00	2.94	1.01	2.86	1.02
6. มีประกาศเผยแพร่ข่าวความสำเร็จของคณะครูและนักเรียน	2.76	1.03	2.74	1.09	2.90	1.10	2.83	1.09
7. โรงเรียนได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ชุมชนได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียน	2.57	1.21	2.98	1.10	2.91	1.10	2.89	1.12
8. โรงเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรมและศูนย์ประชาคมของชุมชน	2.36	1.20	2.55	1.16	2.79	1.07	2.66	1.13
9. โรงเรียนพยายามชักนำชุมชนให้มีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา	2.30	1.39	2.48	1.24	2.64	1.16	2.55	1.22
10. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน	2.30	1.21	2.53	1.15	2.72	1.10	2.61	1.14

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับทักษะ							
	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
11. โรงเรียนดำเนินการให้ประชาชน มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญ ของการศึกษา	2.53	1.35	2.45	1.16	2.74	1.13	2.62	1.17
12. การต้อนรับอำนวยความสะดวก แก่ผู้มาติดต่อหรือเยี่ยมโรงเรียน	2.45	1.22	2.56	1.20	2.72	1.14	2.63	1.17
13. ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน ได้มี ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดย สม่ำเสมอ	2.53	1.11	2.63	1.09	2.80	1.10	2.71	1.10
เฉลี่ยรวม	2.54	.92	2.71	.78	2.85	.77	2.76	.80

ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็น
รายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยคือ โรงเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรมและศูนย์
ประชาคมของชุมชน (ข้อ 8) โรงเรียนพยายามชักชวนชุมชนให้มีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา
(ข้อ 9) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน (ข้อ 10) การต้อนรับอำนวยความสะดวก
แก่ผู้มาติดต่อหรือมาเยี่ยมโรงเรียน (ข้อ 12) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่มีปัญหาอยู่ใน
ระดับค่อนข้างน้อย คือ โรงเรียนพยายามชักชวนชุมชนให้มีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา
(ข้อ 9) โรงเรียนดำเนินการให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา
(ข้อ 11) ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้เรียนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน โดยเฉลี่ยรวม แต่ละรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุปพบว่า ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงาน
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายข้ออยู่ในระดับ
ปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะของตัวเลือก ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 8 - 19

ตาราง 8 ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร N = 76		ผู้สอน N = 187		ผู้เรียน N = 323		รวม N = 586	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	9	11.8	22	11.8	41	12.7	72	12.3
เงิน	60	78.9	139	74.3	165	51.1	364	62.1
วัสดุ อุปกรณ์	1	1.3	16	8.6	65	20.1	82	14.0
วิธีการจัดการ	6	8.0	10	5.3	52	16.1	68	11.6
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.9, 74.3 และ 51.1 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานวิชาการเกิดจากเงิน

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เกิดจากเงิน และวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาอันเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุดังข้อมูลในตาราง 9

ตาราง 9 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานวิชาการ

ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากเงิน N = 364	f	%	ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากวัสดุ อุปกรณ์ N = 82	f	%
1. งบประมาณที่ได้รับน้อย	169	46.5	1. สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	30	36.5
2. เงินบำรุงการศึกษาไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่าย	137	37.6	2. ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการทดลอง	41	50.0
3. ไม่มีเงินจัดอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน	58	15.9	3. ผู้เรียนไม่มีเงินซื้อหนังสือเรียน แบบเรียน เครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียน	11	13.5

ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการมีสาเหตุสำคัญเกิดจากเรื่องของเงิน และวัสดุ อุปกรณ์ สาเหตุที่เกิดจากเงินคือ โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย เงินบำรุงการศึกษาไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่าย และไม่มีเงินจัดอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 46.5, 37.6 และ 15.9 สาเหตุที่เกิดจากวัสดุ อุปกรณ์ คือ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการทดลอง สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และผู้เรียนไม่มีเงินซื้อหนังสือเรียน แบบเรียน เครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียน คิดเป็นร้อยละ 50, 36.5 และ 13.5 ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของ
การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	16	2.1	36	19.2	99	30.7	151	25.8
เงิน	39	51.3	101	54.0	123	38.1	263	44.8
วัสดุ อุปกรณ์	13	17.1	25	13.4	58	18.0	96	16.4
วิธีการจัดการ	8	10.5	25	13.4	43	10.0	76	13.0
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.3, 54.0 และ 38.1 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของการบริหารงานบุคคลเกิดจากเงิน

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการบริหารงานบุคคลเกิดจากเงินและคน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาอันเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุดังข้อมูลในตาราง 11

ตาราง 11 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานบุคคล

ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากเงิน N = 263	f	%	ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากคน N = 151	f	%
1. ผู้สอนมีการเปลี่ยนตัวเสมอ เพราะ ไม่มีข้อผูกมัดหรือเงิน จ่ายค่าตอบแทน	180	68.4	1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความ สามารถตรงตามสาขาวิชา	51	33.8
2. ไม่มีเงินจ้างเจ้าหน้าที่ที่มี ความรู้เรื่องด้านการเงิน โดยเฉพาะ	32	12.2	2. โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชนบท ทุรกันดาร ผู้สอนไม่เพียงพอ	34	22.4
3. รัฐบาลควรจ่ายค่าเล่าเรียน สมุด หนังสือ แบบเรียน ปากกา ให้แก่นักเรียน	51	19.4	3. ผู้สอนบางคนรอเวลาที่จะ สอบบรรจุเป็นข้าราชการ	23	15.4
			4. โรงเรียนไม่สามารถคัด เลือกบุคคลได้ตามความ ต้องการ เพราะผู้เรียน เป็นคนที่พลาดโอกาสทาง การศึกษา	43	28.4
รวม	263	100	รวม	151	100

ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคคล มีสาเหตุสำคัญเกิดจากเรื่อง
ของเงินและคน สาเหตุที่เกิดจากเงินคือ ไม่มีเงินจ่ายค่าตอบแทนผู้สอน ผู้เรียนไม่มีค่าเล่าเรียน
เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น และไม่มีเงินจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่อง
ด้านการเงินโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 68.4, 19.4 และ 12.2 ตามลำดับ สาเหตุที่เกิดจาก
คนคือขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชา โรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกบุคคล

ได้ตามความต้องการ เพราะผู้เรียนเป็นบุคคลที่พลาดโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชนบท ทุรกันดาร ผู้สอนไม่เพียงพอ ผู้สอนบางคนรอเวลาที่จะสอบบรรจุเป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 33.8, 28.4, 22.4 และ 15.4 ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	12	15.8	27	14.4	49	15.2	88	15.0
เงิน	42	55.3	84	44.9	145	44.9	271	46.2
วัสดุ อุปกรณ์	18	23.7	47	25.1	90	27.9	155	26.5
วิธีการจัดการ	4	5.3	29	15.5	39	12.1	72	12.3
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 12 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.3, 44.9 และ 44.9 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงินเกิดจากเงิน

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการบริหารงานธุรการและการเงิน เกิดจากเงินและวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหานั้นเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุดังข้อมูลในตาราง 13

ตาราง 13 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน

ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากเงิน N = 271	f	%	ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากวัสดุ อุปกรณ์ N = 155	f	%
1. งบประมาณน้อยไม่เพียงพอ ในการบริหารงานธุรการ และการเงิน	145	53.5	1. การนำเอกสารออกแจ้ง ล่าช้า เพราะการปฏิบัติงาน ขาดอุปกรณ์ ไม่คล่องตัว	30	19.4
2. ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ ในการดำเนินงาน เช่น เครื่องพิมพ์ดีด ไรเนอร์	126	46.5	2. ขาดคู่มือการปฏิบัติงาน	28	18.1
			3. วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อ การดำเนินงาน เช่น กระดาษพิมพ์ กระดาษไข หมึกไรเนอร์	97	62.5
รวม	271	100	รวม	155	100

ข้อมูลจากตาราง 13 พบว่า ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน มีสาเหตุสำคัญ
เกิดจากเรื่องของเงิน และวัสดุ อุปกรณ์ สาเหตุที่เกิดจากเงินคือ งบประมาณน้อยไม่เพียงพอ
ในการบริหารงานธุรการและการเงิน ไม่มีเงินซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงาน คิดเป็น
ร้อยละ 53.5, 46.5 ตามลำดับ สาเหตุที่เกิดจากวัสดุ อุปกรณ์ คือ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อ
การดำเนินงาน การนำเอกสารออกแจ้งล่าช้า เพราะการปฏิบัติงานขาดอุปกรณ์ไม่คล่องตัว
ขาดคู่มือการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 62.5, 19.4 และ 18.1 ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของ
ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	9	11.8	12	6.4	37	11.5	58	9.9
เงิน	44	57.9	101	54.0	146	45.2	291	49.7
วัสดุ อุปกรณ์	9	11.8	44	23.5	85	26.3	138	23.5
วิธีการจัดการ	14	18.4	30	16.0	55	17.0	99	16.9
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.9, 54.0 และ 45.2 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ที่เกิดจากเงิน

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่ เกิดจากเงินและวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาอันเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุดังข้อมูลในตาราง 15

ตาราง 15 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ต้นเหตุปัญหาเกิดจากเงิน N = 291	f	%	ต้นเหตุปัญหาเกิดจากวัสดุ อุปกรณ์ N = 138	f	%
1. ไม่สามารถจัดห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนได้	79	27.1	1. วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อ จำนวนผู้เรียน โดยเฉพาะ ในเขตชนบท ทุรกันดาร	54	39.2
2. ห้องเรียนยังไม่เพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	50	17.1	2. งบประมาณได้รับน้อย ไม่ สามารถจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ มาส่งเสริมการเรียนรู้	36	26.1
3. ยังไม่มีอาคารถาวร ควร จัดสรรงบประมาณสร้าง อาคารเรียน	86	29.6	3. วัสดุ อุปกรณ์ สื่อประกอบ การเรียนการสอนเก่า ล้าสมัย ไม่ทันเหตุการณ์	28	20.2
4. งบประมาณน้อยไม่เพียงพอ ต่อการบริหารงาน	76	26.2	4. ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ ในการอำนวยความสะดวกการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	20	14.5
รวม	291	100	รวม	138	100

ข้อมูลจากตาราง 15 พบว่า ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
มีสาเหตุสำคัญเกิดจากเรื่องของเงิน และวัสดุ อุปกรณ์ สาเหตุที่เกิดจากเงินคือ ยังไม่มีอาคาร
ถาวรควรจัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียน ไม่สามารถจัดห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนได้

งบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน และห้องเรียนยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
 คิดเป็นร้อยละ 29.6, 27.1, 26.2 และ 17.1 ตามลำดับ สาเหตุที่เกิดจากวัสดุ อุปกรณ์
 คือ วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน โดยเฉพาะในเขตชนบท ทุกชั้นดาร์ งบประมาณ
 ได้รับน้อย ไม่สามารถจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ มาส่งเสริมการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อประกอบ
 การเรียนการสอนเก่า ล้าสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ และขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการเอื้ออำนวยต่อ
 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 39.2, 26.1, 20.2 และ 14.5 ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าความถี่และร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุ
ของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	31	40.8	58	31.0	83	25.7	172	29.4
เงิน	22	28.9	48	25.7	77	23.8	147	23.8
วัสดุ อุปกรณ์	7	9.2	16	8.6	57	17.6	80	17.6
วิธีการจัดการ	16	21.1	65	34.8	106	32.8	187	31.9
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.8 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของ
ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเกิดจากคน

ผู้สอน และผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 34.8 และ 32.8 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของปัญหา
การบริหารกิจการนักเรียนเกิดจากวิธีการจัดการ

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหา
สำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน เกิดจากวิธีการจัดการ และคน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ
ของปัญหานั้นเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุดังตาราง 17

ตาราง 17 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน

ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากวิธีการ จัดการ N = 187	f	%	ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากคน N = 172	f	%
1. ขาดคนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ	73	39.0	1. การมอบหมายตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล	74	43.0
2. นักเรียนไม่มีอิสระในการเลือกวิชาเรียน	64	34.2	2. โรงเรียนไม่ได้จัดอาจารย์เป็นที่ปรึกษาประจำชั้น	41	23.8
3. ไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาตามความสนใจของนักเรียน	50	26.8	3. ผู้บริหาร ผู้สอน ขาดความรู้ทางด้านจิตวิทยา	37	21.5
			4. ขาดคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	20	11.7
รวม	187	100	รวม	172	100

ข้อมูลจากตาราง 17 พบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน มีสาเหตุสำคัญเกิดจากเรื่องของการจัดการ และคน สาเหตุที่เกิดจากวิธีการจัดการ คือ ขาดคนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนไม่มีอิสระในการเลือกวิชาเรียน ไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาตามความสนใจของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.0, 34.2 และ 26.8 ตามลำดับ สาเหตุที่เกิดจากคนคือ การมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล โรงเรียนไม่ได้จัดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น ผู้บริหาร ผู้สอนขาดความรู้ทางด้านจิตวิทยา ขาดคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 43.0, 23.8, 21.5 และ 11.7 ตามลำดับ

ตาราง 18 ค่าความถี่และค่าร้อยละตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่อสาเหตุของ
ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา

สาเหตุของปัญหา	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้เรียน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
คน	37	48.7	61	32.6	95	29.4	193	32.9
เงิน	23	30.3	57	30.5	84	26.0	164	28.0
วัสดุ อุปกรณ์	6	7.9	28	15.0	55	17.0	89	15.2
วิธีการจัดการ	10	13.2	41	21.9	89	27.6	140	23.9
รวม	76	100	187	100	323	100	586	100

ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7, 32.6 และ 29.4 เห็นว่าสาเหตุสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเกิดจากคน

เมื่อวิเคราะห์โดยรวมจากการตอบของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เกิดจากคนและเงิน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหานั้นเกิดจากปัจจัยทั้งสองดังกล่าว สามารถแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุตั้งข้อมูลในตาราง 19

ตาราง 19 ข้อมูลแจกแจงรายละเอียดของสาเหตุปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากคน N = 193	f	%	ต้นเหตุของปัญหาเกิดจากเงิน N = 164	f	%
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์	65	33.6	1. งบประมาณได้รับน้อยไม่สามารถจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์	96	58.5
2. ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนอยู่ในระดับต่ำ	69	35.8	2. ไม่ได้รับการอุดหนุนจากบุคคลภายนอก	68	41.5
3. ไม่มีสมาคมผู้ปกครองมูลนิธิ	59	30.6			
รวม	193	100	รวม	164	100

ข้อมูลจากตาราง 19 ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีสาเหตุสำคัญเกิดจากเรื่องของคน และเงิน สาเหตุที่เกิดจากคนคือ ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนอยู่ในระดับต่ำ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่มีสมาคมผู้ปกครองมูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 35.8, 33.6 และ 30.6 ตามลำดับ สาเหตุที่เกิดจากเงินคือ งบประมาณได้รับน้อย ไม่สามารถจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ไม่ได้รับการอุดหนุนจากบุคคลภายนอก คิดเป็นร้อยละ 58.5 และ 41.5 ตามลำดับ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการบริหารงาน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหาร งานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะ ของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจถึงสภาพปัญหาและเหตุของ ปัญหา จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 747 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 83 คน ผู้สอน 249 คน และผู้เรียน 415 คน

เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือเครื่องใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก เกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารงาน วิชาการ ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ปัญหาการบริหาร งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน และปัญหาการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และตอนที่ 2 เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาแต่ละด้าน โดยยึดปัจจัยการบริหาร 4 ประการ เป็นตัวเลือกตอบ (Check List)

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เป็นผู้ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน จากโรงเรียนบาลีสาธิตมหาจุฬา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โรงเรียนมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา วัดกลางบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .965

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 747 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วสามารถนำเข้าสู่การวิเคราะห์ได้จำนวน 586 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นแบบสอบถามจากผู้บริหาร จำนวน 76 ฉบับ จากผู้สอนจำนวน 187 ฉบับ และจากผู้เรียนจำนวน 323 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนสาเหตุของปัญหาแต่ละด้าน ใช้ความถี่และร้อยละ เป็นค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน หรือบุคคลทุกกลุ่มโดยรวม มีความเห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ บุคคล ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน และการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกิดจากปัญหาทางการเงิน วัสดุอุปกรณ์ คน และวิธีการจัดการ ตามลำดับ

4.3. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกิดจากปัญหาวิธีการจัดการ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

4.4. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกิดจากปัญหา คน เงิน วิธีการจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แยกอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานที่ต้องปฏิบัติตามคู่มือที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด โดยทั้งผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่างยึดถือคู่มือฉบับเดียวกัน จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งสามกลุ่ม มีความเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน และมีปัญหาไม่มาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรพล หอมหวล (2531 : บทคัดย่อ) พบว่าการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2531 อยู่ในระดับปานกลาง กอปรกับงานวิชาการ เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนหลายระดับต้องรับผิดชอบ และมอบหมายให้ปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ฉะนั้นปัญหาการดำเนินงานจึงมิใช่เป็นการะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยไม่ค่อยมีปัญหามากนัก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ พรหมทา (2527 : 105) นอกจากนี้ ทั้งผู้บริหารและผู้สอน ต่างก็ได้พัฒนาทางวิชาการอยู่เสมอ จึงเข้าใจถึงแนวทางและเนื้อหาสาระทางวิชาการได้ดี จึงทำให้ไม่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติงานมากนัก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล รอดคล้าย (2532 :

ส่วนสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่างก็เห็นว่าเงินเป็นปัญหาหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถาบันที่จัดการศึกษาให้แก่ผู้พลัดโอกาส หรือ ค้อยโอกาสทางการศึกษา โดยจัดให้เปล่า ดังนั้นโรงเรียนจึงขาดเงินสนับสนุนการดำเนินงาน และรัฐบาล จัดสรรงบประมาณให้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ (2532 : 16) ที่กล่าวว่า การบริหารงานของสำนักงานส่วนใหญ่ประสบอุปสรรค และปัญหาในการปฏิบัติที่ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย หรือนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุมาจากงบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ขาดการวางแผนงบประมาณที่ชัดเจน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหาร และเมื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารแล้ว ก็ได้เข้ารับการฝึกอบรม แต่พยายามพัฒนาตนเอง โดยการศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทำให้การปฏิบัติงานบุคคลมีปัญหายูบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ พรหมตา (2527 : 102) เรื่อง ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่ยากจนหนาแน่น จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2527 พบว่า การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหายูบอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนผู้สอนที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษารับเข้ามาทำการสอน ก็ได้กำหนดอัตรากำลัง ตำแหน่งหน้าที่ชัดเจน โรงเรียนมิได้จัดให้มีการสอบคัดเลือก หรือ บรรจุให้ตรงตามสาขาวิชา บางแห่งเป็นผู้อาสาสมัครมาช่วยสอน และเมื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แล้ว ก็ได้จัดให้มีการฝึกอบรมประจำปี ผู้สอนจะพัฒนาตนเองโดยสอนและศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้นจากสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนภาคพิเศษ หรือสถาบันที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิด เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 179) ที่ว่าการอบรมสัมมนาบุคลากรมีคุณค่า เพราะนอกจากจะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แล้วยังช่วยให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอีกด้วย

สำหรับผู้เรียน ก็เป็นผู้ที่พลาดโอกาส หรือค่อยโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องเขียน แบบเรียน และเครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนอาหารกลางวัน แต่ก็พยายามพัฒนาตนเองด้วยการค้นคว้าศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนมีปัญหาอยู่บ้าง

ส่วนสาเหตุปัญหาการบริหารงานบุคคล ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่างก็เห็นว่า เงินเป็นปัญหาหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดการศึกษาให้เปล่า งบประมาณที่จัดให้ในการศึกษานี้้น้อยมาก เช่น ในปี พ.ศ. 2534 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับเพียง 26,310,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.54 ของงบประมาณทั้งหมด นอกจากนี้ก็ได้มาจากผู้มีจิตศรัทธา บริจาค ซึ่งไม่เพียงพอในการใช้จ่ายเป็นเงินเดือน ค่าตอบแทนให้แก่ครูผู้สอน และจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงิน จึงมีจำนวนเงินเหลือเพื่อการบริหารนี้น้อยมาก เท่าที่ผ่านมาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร โรงเรียนใดที่ตั้งอยู่ในชุมชนซึ่งมีเจ้าอาวาสวัด หรือผู้บริหารที่ผู้คนในชุมชนนั้น เคารพนับถือและศรัทธาสูง ก็สามารถที่จะดำเนินงานให้ได้เงินมา ซึ่งอาจจะได้มาจาก การจัดตั้งชมรม มูลนิธิ หรือการทำบุญกุศลในวันสำคัญ ๆ ทางศาสนา หรือประเพณีนิยม เช่น การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า เป็นต้น

นอกจากปัญหาเรื่องเงินไม่เพียงพอ ก็ยังมีปัญหาด้านผู้สอนคือ ขาดผู้ที่มีวุฒิทางด้านการศึกษา หรือสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ เนื่องจากมีงบประมาณจ้างน้อย บางครั้งบุคลากรคนหนึ่งจึงต้องปฏิบัติงานหลายอย่างหลายหน้าที่ เป็นผลให้การเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร บุคลากรอื่น ๆ ซึ่งได้คนที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันก็ขาดการพัฒนา สาเหตุมาจากไม่มีงบประมาณ และผู้บริหารยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารเพียงพอ ไม่ได้ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมในเรื่องของการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนั้นบุคลากรบางคนขาดขวัญและกำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 57) กล่าวว่า อัตราบุคลากรที่จำกัด ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน คือไม่สามารถจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานได้ การจัดแบ่งงานให้เจ้าหน้าที่ขาดความสัมพันธ์

และยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติ บุคคลหนึ่ง ๆ ต้องปฏิบัติงานหลายอย่าง ทำให้ขาดเทคนิคและความชำนาญในหน้าที่อย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ อีกประการหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงาน มิได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งไว้ จึงขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในหน้าที่ การฝึกอบรม และการพัฒนาความรู้มีน้อย ทำให้ขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ นอกจากนี้บุคลากรบางส่วนขาดขวัญและกำลังใจ

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดต่อกับทางราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนต่างก็ยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517 ประกอบกัน จึงทำให้ไม่มีปัญหามากนัก และรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ทุกปี ถึงแม้โรงเรียนจะได้รับงบประมาณน้อย การปฏิบัติงานการเงินและการพัสดุ ต่างก็ยึดถือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 - 8 พ.ศ. 2531 เป็นแนวปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนจึงคล้ายคลึงกัน และผู้บริหารที่ทำงานมานานจะมีประสบการณ์และวุฒิภาวะในการทำงานด้านธุรการและการเงินสูง มีความชัดเจนในเรื่องระเบียบและวิธีปฏิบัติได้ดี ส่งผลให้มีปัญหาน้อยลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ พรหมพา (2527 : 108) เรื่อง ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตพื้นที่ยากจนหนาแน่น จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2527 พบว่า การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาตพ พลาพรินทร์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2526 พบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยส่วนรวมประสบปัญหาและความต้องการด้านการเงินอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ วิระศักดิ์ บุตรศรี (2531 : 81 - 86) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและสาเหตุในการบริหารงานธุรการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2531 พบว่าปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการบริหารงาน

ธุรการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่ามีปัญหา และสาเหตุของปัญหาน้อย

ส่วนสาเหตุของปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่างก็เห็นว่า เงินเป็นปัญหาหลัก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่ได้เก็บค่าบำรุงการศึกษา จึงขาดแหล่งเงินมาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการดำเนินงานและบริการแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 56) ที่กล่าวว่า สำนักงานได้รับการจัดสรรงบประมาณจำกัด ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน คือ งบประมาณด้านการพัฒนาปรับปรุงมีน้อย ไม่สามารถพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพได้

4. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า อาคารสถานที่สำหรับการเรียนของสงฆ์มักไม่มีแน่นอน ส่วนใหญ่อาศัยโบสถ์ วิหาร ศาลา หรืออาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ที่ตั้งอยู่ในวัด มีเพียงบางวัดเท่านั้นที่มีอาคารเรียนแน่นอน งบประมาณเพื่อการนี้ก็ไม่ค่อยมีโดยตรง แต่มักจะแบ่งไปกับงบอุดหนุนบูรณะและพัฒนาวัด จึงส่งผลให้มีปัญหาไม่มากนัก สอดคล้องกับเอกสารของกรมการศาสนา (2527 : 121) ที่ว่าผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหาร ถึงแม้ว่าจะไม่มีอาคารที่หรู ๆ ก็สามารถที่จะดำเนินการบริหารให้มีประสิทธิภาพได้ โดยใช้ความสามารถดัดแปลงอาคารที่มีอยู่ให้ทันสมัย และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

ส่วนสาเหตุของปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ต่างก็เห็นว่า เงินเป็นปัญหาหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่มีงบประมาณก่อสร้างอาคาร บางแห่งห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ไม่สามารถจัดห้องต่าง ๆ ทางวิชาการได้ ทำให้มีปัญหายู่ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 16, 32) กล่าวว่า อาคารสถานที่คับแคบ ขาดงบประมาณ ขาดการจัดระบบและระเบียบ ทำให้ขาดบรรยากาศสนับสนุนการเรียนการสอนและการจัดตกแต่งให้เหมาะสม

อีกประการหนึ่งอาคารสถานที่ ที่จะใช้เป็นสำนักงานบางแห่ง แบ่งภูมิของเจ้าอาวาส เป็นห้องปฏิบัติงานสำนักงาน ทำให้การบริหารงานไม่เป็นระเบียบและไม่ได้เท่าที่ควร

5. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า งานกิจการนักเรียน ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นระดับแรกที่เริ่มเปิดกว้าง ในการสอนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการ ผักกักกะ คำนิยม และวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าวเป็นปัญหาและอุปสรรคขัดข้องบ้าง เพราะบุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับเอกสารของ กรมการศาสนา (2527 : 97) ที่ว่า ความไม่เพียงพอของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา ขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ขาดประสบการณ์ ผู้สอนไม่ค่อยมีเวลา เข้าสอนเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นคาบ หรือสัปดาห์ และไม่มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงทำให้ครูที่ทำหน้าที่เป็นครู ที่ปรึกษา ไม่มีความมั่นใจในความสามารถของตน และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนไม่เต็มที่

ส่วนสาเหตุของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่างก็เห็นว่าวิธีการจัดการเป็นปัญหาหลัก สาเหตุจากวิธีการจัดการเป็นปัญหาสำคัญ เกิดจากการขาดผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถในการ จัดการให้เกิดประสิทธิภาพ และมีได้มีการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาตามความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียน ไม่มีอิสระในการเลือกวิชาตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน ซึ่งในประเด็นนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารี ไชยราช (2523 : 97) พบว่าปัญหาการบริหารงานของ นักเรียนอย่างหนึ่งคือ ขาดบุคคลที่เหมาะสม ในการบริหารกิจการนักเรียน

6. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ต่างก็เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า เจ้าอาวาสหรือ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นบุคคลเดียวกัน เจ้าอาวาสมีศักยภาพ ในชุมชนนั้น ๆ และเมื่อเจ้าอาวาสหรือผู้บริหารโรงเรียนได้ประชุมชี้แจง ขอความร่วมมือ

เชิญชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยโรงเรียนให้ใช้ทรัพยากร เช่น บุคลากร สถานที่ และเวลาเท่าที่จะอำนวยให้ พยายามประสานงานกับหน่วยงานอื่นและประชาชน จึงส่งผลให้มีปัญหาอยู่บ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ พรหมพา (2527 : 114) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตพื้นที่ยากจนหนาแน่น จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2527 พบว่า ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง มีทัศนคติต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสาเหตุของปัญหาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามทัศนะของ ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่างก็เห็นว่า คนเป็น ปัญหาหลัก สาเหตุก็คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะในการประชาสัมพันธ์ ขาดการจัดการที่ดี ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน เพราะเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ ความไม่รู้ถึงความต้องการทาง การศึกษาของชุมชน จึงทำให้เกิดปัญหาได้ไม่มากนัก ดังเอกสารสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ (2532 : 32) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นกับชุมชนให้สังคมยอมรับ ว่า สำนักงานเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชนนั้น ๆ ผู้บริหารต้องสร้างผลการปฏิบัติงานของ สำนักงาน เป็นประโยชน์ต่อสังคม และชุมชนนั้น ๆ อย่างแท้จริง อันจะส่งผลต่อการได้รับความ ร่วมมือในการดำเนินงานทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถเสนอแนะได้สองลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผล การวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป โดยข้อเสนอแนะแต่ละลักษณะมีรายละเอียด พอสังเขปดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกงานมีปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่าเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อให้การบริหารงาน ดีขึ้น ดังนั้น กรมการศาสนา ควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก

สามัญศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจการบริหารงานโรงเรียนด้านต่าง ๆ อย่างน้อยปีละครั้ง โดยขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา หรือสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา เพื่อจัดส่งผู้บริหารโรงเรียนเข้ารับการศึกษาดูแบบ

ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการพัฒนาตนเองโดยศึกษาหลักการบริหารโรงเรียน จากหนังสือตำราทางการบริหาร หรือเข้ารับการศึกษาคู่ในสถาบันการศึกษาที่อนุญาตให้บรรพชิตเข้ารับการศึกษาคู่ได้

๒- 2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านวิชาการ บุคคล ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีสาเหตุมาจากเงินเป็นปัญหาสำคัญ กรมการศาสนา ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนส่งเสริมทางด้านวิชาการ ในการจัดทำคู่มือครู แบบเรียน แจกจ่ายให้แก่โรงเรียนมีไว้อย่างเพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการขอทุนค้ำจุนและพัฒนาคณะกรีกให้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอและเหมาะสมแก่การดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงภารกิจของโรงเรียนและเชิญชวนประชาชนบริจาคเงินในเทศกาลทำบุญกุศลในวันสำคัญทางศาสนา หรือวันสำคัญทางประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อเป็นกองทุนการจัดการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้านกิจการนักเรียน มีสาเหตุมาจากวิธีการจัดการเป็นปัญหาสำคัญเนื่องจากขาดผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการที่ดี ขาดอาจารย์ที่ปรึกษาผู้เรียนไม่มีอิสระในการเลือกวิชาเรียนตามความสนใจ กรมการศาสนา ควรขอความร่วมมือ และประสานงานกิจกรรมสามัญศึกษา จัดให้มีการฝึกอบรมครูแนะแนว เพื่อให้ผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารโรงเรียน ควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ
ในวิธีการจัดการบริหารกิจการนักเรียนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนรวมทั้งจัด
ให้มีกิจกรรมทัศนศึกษาพาครูและอาจารย์ไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีความสำเร็จใน
การบริหารงานกิจการนักเรียน

๒. 4. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน มีสาเหตุมาจากคน เป็นปัญหาสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดหน้าที่
และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อเข้าร่วมและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน
ตามโอกาส และดำเนินการให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในด้านการศาสนาและวัฒนธรรมแก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๒ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเฉพาะกับกลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้อง โดยตรง
กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ และได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น
ควรทำการวิจัยซ้ำในลักษณะเดียวกันโดยศึกษาจากบุคคลกลุ่มอื่น เช่น ผู้นำชุมชน ชาวบ้านทั่วไป
ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ศึกษาธิการอำเภอหรือ ศึกษาธิการจังหวัด เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล รอดคล้าย. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาคณะสงฆ์ไทย. ม.ป.ท., 2532.
- การศาสนา, กรม. คู่มือการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- _____. คู่มือการปฏิบัติงานของกรมการศาสนาสำหรับศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.
- _____. ประวัติการศึกษาคณะสงฆ์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- _____. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- _____. รายงานการศาสนาประจำปี. ม.ป.ป., 2533.
- _____. เอกสารสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์. ม.ป.ท., 2521. อัดสำเนา.
- ชลิต พุทธรักษา. "การบริหารอาคารสถานที่," เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดโรงเรียนประถมศึกษา. หน่วยที่ 9 สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2516.
- ชาย ไพธลีตา. มหาวิทยาลัยสงฆ์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2522.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. ม.ป.ท., 2527.
- ชาเลื่อง วุฒิจันทร์. การพัฒนากิจการคณะสงฆ์และการพระศาสนาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- "ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216," ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่มที่ 89. ตอนที่ 145 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515.

- ประชุม รอดประเสริฐ. เอกสารประกอบการสอน การบริหารบุคลากรทางการศึกษา.
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2528.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
 2524.
- ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
 2526.
- มาตพ พลไพรินทร์. ปัญหาและความต้องการด้านการเงินของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก
สามัญศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- _____. คู่มือการบริหารกิจการคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ : ชุติมาการพิมพ์, ม.ป.ป.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท
 ศึกษาพร จำกัด, 2531.
- วิจิตร วรตบากร และสุพิชญา อีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. สมุทรปราการ : ชนิษฐ์การพิมพ์, 2523.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.
 กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2523.
- _____. แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
 รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- วิจิต จานงประโคน. คู่มือสอบเลื่อนตำแหน่งและปฏิบัติราชการ. ขอบแก่น : 2523.
- วีระศักดิ์ บุตรศรี. ปัญหาและสาเหตุในการบริหารงานธุรการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก
สามัญศึกษา พ.ศ. 2514. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2514.

- ศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง. เอกสารประกอบการฝึกอบรมบุคลากรในโครงการพัฒนาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ปี 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- สมาน รังสีโยกฤษณ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2529.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการจัดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2521.
- สุกัญญา ดิยะสุวรรณ. เอกสารประกอบการสอนการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป., อัดสำเนา.
- สุพิชญา อีระกุล. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. สมุทรปราการ : ชนิษฐ์การพิมพ์, 2522.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.
- สุรพล หอมหวล. การศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สุวิทย์ พรหมมา. ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่ยากจนหนาแน่นจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ทวน พิณอุพันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเดียสโตร์, 2528.
- อารี ไชยราช. ปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับตำบล ในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อเนกศิลป์การพิมพ์, 2527.

- Ebel, Robert I., Victor H. Holl and Roger M. Bever. Encyclopedia of Educational Research. 5th ed. London : The Macmillan Company, Ltd., 1969.
- Gorton, Richard A. School Administration and Supervision : Leadership Challenges and Opportunities. 2nd ed, Dubuque, W M C. Brown Company, 1983.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Education and Psychological Measurement. 30(4) : 607 - 610 ; Spring - Winter, 1970.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ทม

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

30 มกราคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถาม

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

ด้วย นางสาวกุริสา ปราบริปู ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงประกาศคณะแล้วเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 6 ด้าน

ฉะนั้น จึงได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 9 ชุด โดยแยกให้ครูใหญ่ 1 ชุด ผู้สอนหมวดภาษาบาลี 1 ชุด ผู้สอนหมวดพระธรรมวินัย 1 ชุด ผู้สอนวิชาสามัญ 1 ชุด และผู้เรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียน 5 ชุด ได้กรอกข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยเป็นข้อมูลให้มหาเถรสมาคมและกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และเมื่อท่านได้กรอกแบบสอบถามแล้วโปรดส่งไปยังที่ นางสาวกุริสา ปราบริปู 435/33 ถนนจิระ หมู่บ้านจิระนคร อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 ภายในวันที่ 8 เมษายน 2534

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 0404/1405

กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

11 กุมภาพันธ์ 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถาม

นมัสการ ครูใหญ่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 9 ชุด

ด้วย นางสาวกุริสา ปราบริปู ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ กำลัง
ศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ขณะนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงประจาคณะแล้ว
เกี่ยวกับเรื่องปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 6 ด้าน

ฉะนั้น จึงได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 9 ชุด โดยแยกให้ครูใหญ่ 1 ชุด ผู้สอนหมวดภาษา
บาลี 1 ชุด ผู้สอนหมวดพระธรรมวินัย 1 ชุด ผู้สอนวิชาสามัญ 1 ชุด และผู้เรียนชั้นสูงสุด
ของโรงเรียน 5 ชุด ได้กรอกข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง ซึ่งผลของการวิจัย
ครั้งนี้จะช่วยให้เป็นข้อมูลให้มหาเถรสมาคมและกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุง
การดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และเมื่อท่านได้กรอกแบบสอบถามแล้ว
โปรดส่งไปยังที่ นางสาวกุริสา ปราบริปู 435/33 ถนนจิระ หมู่บ้านจิระนคร อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 ภายในวันที่ 8 เมษายน 2534

ขอแสดงความด้วยความเคารพ

นันทพรชัย จันทน์หอม

(นาย นันทพรชัย จันทน์หอม)

ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา

กองศาสนศึกษา

โทร. 2810492

ที่ ศธ 020711/797

ครุฑ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11

ถ.สีปศิริ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

25 เมษายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือทางตามแบบสอบถาม

เรียน ศึกษาธิการจังหวัด

ด้วย นางสาวกุริสา ปราบริปู ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงประจำคณะแล้ว เรื่อง ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน และได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง โดยกำหนดให้ส่งกลับคืน ภายในวันที่ 8 เมษายน 2534 ซึ่งทางศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11 นครราชสีมา ได้รับรู้และให้การสนับสนุนอยู่

เพื่อให้ทันต่อการวิเคราะห์และการเขียนรายงาน จึงขอความร่วมมือมายังท่านได้โปรดส่งศึกษาธิการอำเภอหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้กรุณาติดตามทางตามแบบสอบถามดังกล่าวคืนไปยัง นางสาวกุริสา ปราบริปู โดยด่วนด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

อิสรา จรรย์านนท์

(นายอิสรา จรรย์านนท์)

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11

โทร.นครราชสีมา 044-242447

หมายเหตุ จังหวัดนี้มีโรงเรียนที่ยังไม่ส่งคือ

- 1.
- 2.
- 3.

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

1. พระเมธีธรรมาภรณ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระครูวรกิจจาภรณ์ ครูใหญ่โรงเรียนสาธิตบาลีศึกษา มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
3. พระเทพโมลีธรรม ครูใหญ่โรงเรียนวิชิตมกุฏ วัดมกุฏกษัตริยาราม
กรุงเทพมหานคร
4. พระครูธีรคุณาธาร ครูใหญ่โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา วัดกลาง
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
5. นายนันททรัพย์ จันทน์หอม ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา กรมการศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ
6. นายมาณฑ พงไพรินทร์ หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษาระดับ
กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ
7. นายบุญรอด ไก่แก้ว ผู้ช่วยวิชาการจังหวัดบุรีรัมย์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน
เรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ฐานะของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ซึ่งตรงกับความเป็นจริง
ท่านเป็นผู้ตอบในฐานะ

ผู้บริหาร

ผู้สอน

ผู้เรียน

ตอนที่ 2 โปรดอ่านข้อความในแต่ละหัวข้อ แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติงาน
ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียง
ช่องเดียว โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

มากที่สุด หมายความว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

มาก หมายความว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับมาก

ปานกลาง หมายความว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับค่อนข้างน้อย

น้อย หมายความว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายความว่า โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุดหรือไม่
มีปัญหา

อนึ่ง ในตอนท้ายของแต่ละงาน ขอให้ท่านได้โปรดระบุปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาของงาน
แต่ละด้านนั้น พร้อมทั้งเหตุผล

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านวิชาการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน					
2. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษายึดหลักความสามารถของครูผู้สอน ..					
3. การปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนองความต้องการของชุมชน					
4. การจัดครูเข้าสอนแต่ละวิชา เหมาะสมกับวุฒิ ความรู้และความสามารถ					
5. ความพร้อมเพรียงและการร่วมมือทางด้านวิชาการ ของครู					
6. ความทันสมัยของสื่อประกอบการเรียนการสอน					
7. สภาพการแนะแนวภายในโรงเรียน					
8. การจัดสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน					
9. ความเหมาะสมของหนังสือแบบเรียน					
10. ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นของการจัด ตารางสอน					
11. การจัดกลุ่มผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน					
12. สภาพการให้คำปรึกษาหรือการนิเทศการเรียน การสอนภายในโรงเรียน					

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านวิชาการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. การจัดระบบติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา					
14. ความเพียงพอ สะดวกสบายในห้องสมุด					
15. การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปะ ภายในโรงเรียน					
16. การจัดให้มีคู่มือแนะนำการเรียนการสอน					
17. โรงเรียนจัดให้มีชมรมทางวิชาการ					
18. ความคล่องตัวด้านการเงินเพื่อสนับสนุนงาน วิชาการของโรงเรียน					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใด
ที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นอย่างไร

.....

งานบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านบริหารงานบุคคล	ระดับปัญหา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ ความสามารถสอนในแต่ละ วิชา					
2. โรงเรียนมีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เพียงพอแก่การ ปฏิบัติงาน					
3. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีความสามารถ เหมาะสมกับงานในฝ่ายของตน					
4. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีความสามัคคี ต่อกันและกัน					
5. ครูผู้สอนมีอิสระในการดำเนินงานการเรียนการสอน ..					
6. บุคลากรของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่องาน ในหน้าที่					
7. บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจกับภาระหน้าที่ของตน					
8. บุคลากรทุกฝ่ายได้รับเงินเดือนค่าจ้างที่เพียงพอ แก่อัตภาพ					
9. บุคลากรทุกฝ่ายได้รับการพัฒนาตามความเหมาะสม ...					
10. บุคลากรทุกฝ่ายได้รับสวัสดิการเพียงพอแก่อัตภาพ ...					
11. บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร					
12. บุคลากรสามารถใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ของโรงเรียน					

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านบริหารงานบุคคล	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขของบุคลากรและ ผู้เรียนในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
14. การจัดระบบปฏิบัติงานของครูผู้สอน					
15. การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่น ความพึงพอใจ ความกระตือรือร้น					
16. การพัฒนาการสอนของครู เช่น ทักษะวิธีสอน เทคนิคการสอน					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใด
ที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน					
2. ความชำนาญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่					
3. การชี้แจงจากเจ้าหน้าที่เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
4. ความคล่องตัวของผู้ปฏิบัติงาน					
5. ความสะดวกรวดเร็วในการออกเอกสารต่าง ๆ					
6. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยสำหรับการปฏิบัติงาน ในสำนักงาน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโรเนียว					
7. ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ ต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอน					
8. ความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานกัน กับหน่วยงานอื่นของสำนักงาน					
9. การส่งข่าวสารภายในโรงเรียน					
10. โรงเรียนมีเอกสารคู่มือสำหรับการปฏิบัติงาน					
11. โรงเรียนมีป้ายแสดงทะเบียน สถิติต่าง ๆ อย่างชัดเจน					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใด
ที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการบริหารอาคารสถานที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเพียงพอของห้องน้ำห้องส้วม					
2. ความสะอาด สะดวกสบายของอาคารสถานที่ และบริเวณโรงเรียน					
3. การจัดห้องเรียน การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อ การเรียนการสอน					
4. การจัดแบ่งห้องต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการจัด กิจกรรม					
5. อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ มีความแข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย					
6. การจัดอาคารสถานที่ คัดแปลงห้องต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					
7. การดำเนินการตกแต่งอาคารสถานที่ ห้องเรียนสวยงาม สงบและร่มเย็น					
8. โรงเรียนมีห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษาและห้องประชุม					
9. โรงเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง เหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน					
10. อาคาร สนามและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ พร้อมที่จะใช้การได้ทันทีเมื่อต้องการ					

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการบริหารอาคารสถานที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียน					
12. การดูแลรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน					
13. ความสวยงามของอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การคัดเลือกผู้เรียน ใช้ระบบและใช้วิธีการที่เหมาะสม					
2. ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสาระที่ต้องการ					
3. การแนะแนวเหมาะสมกับสภาพภาพของผู้เรียน					
4. โรงเรียนมีบริการตรวจสอบสุขภาพอนามัยของผู้เรียน					
5. การจัดระบบทะเบียนสะสม สถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับ ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน					
6. โรงเรียนสนับสนุนผู้เรียนให้มีโอกาสได้สอบเทียบ ความรู้					
7. โรงเรียนมีระบบและวิธีการอันเหมาะสมในการ ดูแลความประพฤติและการรักษาวินัยของผู้เรียน					
8. โรงเรียนจัดให้มีการทัศนศึกษาออกสถานที่ ตามโอกาสอันควร					
9. โรงเรียนจัดให้มีสภานักเรียนเพื่อการบริหาร กิจการนักเรียน					
10. โรงเรียนจัดให้มีชมรมทางวิชาการเพื่อบริการ แก่ผู้เรียน					
11. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดให้แก่ ผู้เรียน					
12. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน					

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. โรงเรียนจัดอาจารย์ที่ปรึกษาแก่ผู้เรียน เป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจ					
14. โรงเรียนมีมาตรการและระเบียบแบบแผน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโดยชัดเจน					
15. ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนมีความยุติธรรม และสามารถปฏิบัติได้					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใด
ที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความนิยม ให้เกิดมีขึ้นต่อโรงเรียน					
2. ความช่วยเหลือสนับสนุนของสมาคม ชุมชน หรือมูลนิธิที่ตั้งอยู่ในวัดต่อการดำเนินกิจการ ของโรงเรียน					
3. โรงเรียนจัดแสดงปาฐกถา ใ้ว่าที่ เพื่อให้ ประชาชนได้ทราบถึงความเป็นไปของสังคม และชุมชน					
4. โรงเรียนสอบถามความต้องการของชุมชน อยู่เสมอ					
5. โรงเรียนสามารถสนองตอบความต้องการของ ชุมชน					
6. มีประกาศเผยแพร่ข่าว ความสำเร็จของคณะครู และนักเรียน					
7. โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ชุมชน ได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียน					
8. โรงเรียนเป็นศูนย์วัฒนธรรมและศูนย์ประชาคม ของชุมชน					
9. โรงเรียนพยายามชักนำชุมชนให้มีส่วนร่วม ในวันสำคัญทางศาสนา					

งานบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน					
11. โรงเรียนดำเนินการให้ประชาชนมีความ เข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา					
12. การต้อนรับ อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ หรือเยี่ยมโรงเรียน					
13. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนโดยสม่ำเสมอ					

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาโดยปัจจัยการบริหารงาน ท่านคิดว่าปัจจัยใด
ที่เป็นต้นเหตุสำคัญที่สุดของปัญหา โปรดเลือกเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น

คน

เงิน

วัสดุ อุปกรณ์

วิธีจัดการ

ท่านคิดว่าปัจจัยดังที่ท่านเลือกตอบ เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ

ข้อ	ด้านวิชาการ	t	ข้อ	ด้านธุรการ	t
1		3.54	1		7.00
2		5.47	2		5.45
3		3.80	3		5.64
4		3.71	4		5.35
5		5.23	5		4.88
6		7.48	6		7.29
7		4.51	7		7.29
8		3.09	8		3.46
9		5.90	9		6.38
10		4.25	10		3.94
11		3.98	11		6.03
12		6.53	12		3.65
13		4.83	13		3.98
14		6.11	14		5.35
15		12.80	15		4.15
16		7.40	16		3.90
17		5.76			
18		6.57			
		= .899			= .886

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ

ข้อ	ด้านธุรการและการเงิน	t	ข้อ	ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	t
1		6.94	1		10.31
2		4.20	2		6.99
3		5.43	3		7.99
4		4.16	4		6.38
5		5.12	5		3.71
6		8.16	6		4.42
7		6.17	7		8.37
8		8.74	8		6.96
9		5.43	9		6.57
10		6.05	10		8.86
11		4.29	11		6.43
			12		5.64
			13		5.96
= .883			= 907		

ค่าความ เชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ

ข้อ	ด้านกิจการนักเรียน	t	ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนกับชุมชน	t
1		6.25	1		3.89
2		6.31	2		5.74
3		9.40	3		8.73
4		6.07	4		5.31
5		7.56	5		4.52
6		5.84	6		4.59
7		4.46	7		4.98
8		4.44	8		2.35
9		7.28	9		2.39
10		6.63	10		4.31
11		6.75	11		6.49
12		6.63	12		7.31
13		9.14	13		5.52
			14		5.82
			15		5.24
		=.901			=.892

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร

รวมทั้งฉบับค่าความเชื่อมั่น = .965

ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

บทคัดย่อ
ของ
ภริสา ปราบริปู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

เมษายน 2535

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหา และสาเหตุของปัญหาการบริหารงานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงาน กิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 586 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 76 คน ผู้สอน 187 คน และผู้เรียน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสาเหตุ ของปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แต่ละด้าน สถิติที่ใช้คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน หรือบุคคลทุกกลุ่มโดยรวม มีความเห็นว่า โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีปัญหาการบริหารงานและโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง
2. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงาน วิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการและการเงิน และงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาทางการเงิน และวัสดุ อุปกรณ์ เป็นสำคัญ
3. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงาน กิจการนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาด้านวิธีการ จัดการ และคน เป็นสำคัญ
4. ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญของปัญหาการบริหารงาน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาคน และเงิน เป็นสำคัญ

THE PROBLEMS OF THE GENERAL EDUCATION ECCLESIASTICAL SCHOOLS AS
PERCEIVED BY ADMINISTRATORS, INSTRUCTORS AND STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
PHURISA PRABRIPU

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

April 1992

The study aimed at the perceptions of administrators, instructors, and students of the general Education Ecclesiastical school towards the problems and causes of the problems of school administration in six aspects : academic affairs, school plants, personnel management, financial and business affairs, student affairs, and school - community relations.

The sample was totally 586 school personnel, consisted of 76 school administrators, 187 instructors, and 323 students. The instrument used to obtain the data was a five point rating scale questionnaire concerning to problems of school administration. Each aspect ended up with the forced choice questionnaire concerned with causes of the problem on that aspect. Mean, standard deviation, and percentage were used to analyze the data.

The research results were as follows;

1. The opinions of the administrators, instructors, and students towards the problems of school administration in each aspect were at moderate level.

2. The administrators, instructors, and students perceived that money and materials were the major causes of administrative problems in four aspects : academic affairs, personnel management, financial and business affairs, and school plants.

3. The administrators, instructors, and students perceived that methods of management and man were the main causes of student affairs problems.

4. The administrators, instructors, and students perceived that man and money were the main causes of school - community relations problems.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกริสรา ชื่อสกุล ปราบริปู

เกิดวันที่ 1 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2489

สถานที่เกิด บ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 435/33 จิระนคร อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์ 044-614096

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ กิ่งอำเภอห้วยราช จ.บุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์ 044-696094

ประวัติการศึกษา

- | | |
|-----------|---|
| พ.ศ. 2507 | ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา |
| พ.ศ. 2514 | ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูนครราชสีมา |
| พ.ศ. 2518 | การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม |
| พ.ศ. 2535 | การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร |

ประวัติการทำงาน

- | | |
|-----------|---|
| พ.ศ. 2508 | ครู โรงเรียนบ้านกรวด อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์ |
| พ.ศ. 2523 | ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอคูเมือง จ.บุรีรัมย์ |
| พ.ศ. 2525 | ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์ |
| พ.ศ. 2534 | รักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ กิ่งอำเภอห้วยราช จ.บุรีรัมย์ |